

Quicksan natuurtoets

Project W021 Patrijsplein (Silvolde) + project W022 Oranjehof
(Terborg)

In opdracht van Wonion

Colofon

Quicksan natuurtoets project W021 Patrijsplein (Silvolde) + project W022 Oranjehof (Terborg)

Opdrachtgever	Wonion
Contactpersoon	Dhr. R. Helmes
Opdrachtnemer	Staring Advies Jonker Emilweg 11 6997 CB Hoog-Keppel
Rapportnummer	2400
Auteur	S.J.J. Wamelink
Controle	Ing. R. Boerboom
Status	Definitief
Publicatiedatum:	9 januari 2022
Foto voorblad	Van Wischstraat, Terborg (foto: S.J.J. Wamelink)

Copyright

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Aansprakelijkheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Staring Advies accepteert geen aansprakelijkheid ten aanzien van beslissingen die de opdrachtgever neemt naar aanleiding van het door Staring Advies uitgevoerde onderzoek. Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Netwerk Groene Bureaus

Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB) de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

Colofon	1
Samenvatting.....	3
1 Inleiding en doel.....	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Doel	4
2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
2.1 Gegevens plangebied	5
2.2 Beschrijving van het plangebied	5
2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied	6
2.4 Geplande werkzaamheden	6
3 Beschermde status plangebied	16
3.1 Gebiedsbescherming	16
3.2 Natuurnetwerk Nederland	16
3.3 Natura 2000	19
3.4 Houtopstanden	22
4 Beschermde soorten plangebied	23
4.1 Methode	23
4.2 Resultaten	24
5 Wet natuurbescherming	34
6 Conclusie	38
Bijlage 1 Impressie plangebied	40
Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming	43
Bijlage 3 Beschermde plant- en diersoorten.....	51

Samenvatting

Uit de quickscan natuurtoets blijkt dat voor de voorgenomen energetische maatregelen bij woningen in Silvolde en Terborg het uitvoeren van een aanvullend onderzoek naar gierzwaluw, huismus, steenmarter en gebouwbewonende vleermuizen (kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen) noodzakelijk is. Uit het onderzoek zal blijken of er ontheffing noodzakelijk is. Het verlenen van de ontheffing kan pas nadat dit onderzoek is uitgevoerd en de eventuele extra maatregelen zijn genomen.

Bij werkzaamheden en activiteiten moet verder rekening worden gehouden met overige broedvogels. De werkzaamheden moeten buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het broedseizoen gestart worden en/of er moet worden voorkomen dat broedvogels zich lokaal vestigen. Bezette nesten mogen, ongeacht de tijd van het jaar, niet worden verstoord.

Nadere toetsing in de vorm van het uitvoeren van een AERIUS-berekening of Natura 2000 Voortoets en/of een vergunningsaanvraag voor beschermde GNN/NNN natuurgebieden is niet aan de orde. Een kapmelding bij de provincie Gelderland voor beschermde houtopstanden is ook niet aan de orde.

Dit zijn de uitkomsten van het onderzoek dat is gehouden naar aanleiding van de plannen om bij diverse woonhuizen in Silvolde en Terborg energetische maatregelen uit te voeren. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor beschermde plant- en diersoorten. Daarom is onderzoek noodzakelijk om te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

Staring Advies voerde het onderzoek uit in opdracht van Wonion. Het bureau deed literatuuronderzoek in de Nationale Databank Flora en Fauna en voerde veldonderzoek uit op de locatie.

1 Inleiding en doel

1.1 Inleiding

Bij diverse bezittingen van woningcorporatie Wonion in de woonkernen Silvolde en Terborg is men voornemens energetische maatregelen uit te voeren. Voor deze activiteit verlangt de huidige wetgeving een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Wet natuurbescherming een plannenmaker oplegt. De heer Helmes van Wonion is betrokken bij de plannen en heeft aan Staring Advies gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren.

Bij een ruimtelijke ontwikkeling en inrichting moet, in het kader van de Wet natuurbescherming, aangetoond worden dat er geen sprake is van aantasting van beschermde natuurgebieden en beschermde plant- en diersoorten. Om in te schatten wat het effect van de plannen is op beschermde natuurgebieden en beschermde soorten wordt een quickscan natuurtoets uitgevoerd.

1.2 Doel

Het doel van de quickscan natuurtoets is om snel te inventariseren of door de geplande activiteiten schade kan ontstaan aan beschermde natuurgebieden en beschermde flora of fauna. Wanneer dit het geval is wordt vervolgens geadviseerd over het noodzakelijk vervolgonderzoek en eventuele procedurele vervolgstappen.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

2.1 Gegevens plangebied

Project:	W021 Patrijsplein
Locatie:	Berkenlaan, Doctor Kuiperstraat, Fazantplein, Hazenhof, Hermelijnhof, Heuvelstraat, Jachtlaan, Konijnenhof, Kwartelstraat, Lichtenbergseweg, Monseigneur Nolensstraat en Reeënstraat
Plaats:	Silvolde
Gemeente:	Oude IJsselstreek
Provincie:	Gelderland
Project:	W022 Oranjehof
Locatie:	Acerstraat, Borgsche Rieten, Julianastraat, Koningin Wilhelminastraat, Oranjehof, Prins Clausstraat, Prins Willem-Alexanderstraat, van Wischstraat en Vulcaanstraat
Plaats:	Terborg
Gemeente:	Oude IJsselstreek
Provincie:	Gelderland

2.2 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van Silvolde en Terborg (zie figuur 1 en 2). Het betreft grotendeels huurwoningen welke in eigendom zijn van woningbouwcorporatie Wonion. Voor project W021 Patrijsplein in Silvolde betreft het de volgende woningen (zie figuren 4 t/m 11):

- Berkenlaan 58-62
- Doctor Kuiperstraat 20-24 en 23-27
- Fazantplein 2-14, 3, 7, 9, 13-17, 18-30, 23, 38-44, 48 en 54-60
- Hazenhof 4-8, 14, 16, 22, 28, 30, 40, 44, 46 en 50
- Hermelijnhof 1-9, 13-15, 17, 19, 21, 25, 35, 39, 41 en 47-51
- Heuvelstraat 23-29, 23a en 25a
- Jachtlaan 1, 2-14, 3, 7-25, 28, 31, 34, 35, 43, 44-50, 54, 58 en 60
- Konijnenhof 10, 12, 18, 20, 26, 28, 32, 36, 40, 42, 46-52 en 56-64
- Kwartelstraat 1-11, 4, 12-18, 22 en 24
- Lichtenbergseweg 46-60
- Monseigneur Nolensstraat 24-28
- Patrijsplein 2, 4, 8, 14, 18-34, 15-25, 31-37, 41, 43, 51 en 55-67

Verder valt een braakliggend terrein aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde ook binnen het project W021 Patrijsplein (zie figuur 3 en bijlage 1).

Voor project W022 Oranjehof in Terborg betreft het de volgende woningen (zie figuren 12 t/m 17):

- Koningin Wilhelminastraat 8-16 en 20
- Borgsche Rieten 17-27, 33, 39, 41 en 47
- Vulcaanstraat 88-94, 102, 61 en 71
- van Wischstraat 73-103 en 107-117
- Julianastraat 3, 5 en 9-15
- Prins Clausstraat 8, 14-28, 9, 13 en 17
- Oranjehof 4, 8, 10, 14-18, 22, 44-62, 68 en 76-88
- Prins Willem-Alexanderstraat 4, 14, 16 en 20
- Acerstraat 4-8

De woningen betreffen allen huizenblokken van meerdere woningen onder één kap. De huizenblokken zijn voorzien van een pannendak met, in de meeste gevallen, gevelpannen langs de blinde gevels en gemetselde schoorstenen. De gevels zijn gemetseld en voorzien van een luchtsponw die toegankelijk is via open stootvoegen.

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit de woonkernen van Silvolde en Terborg met bebouwing, tuinen, verharding en openbaar groen.

2.3 Beschrijving van het onderzoeksgebied

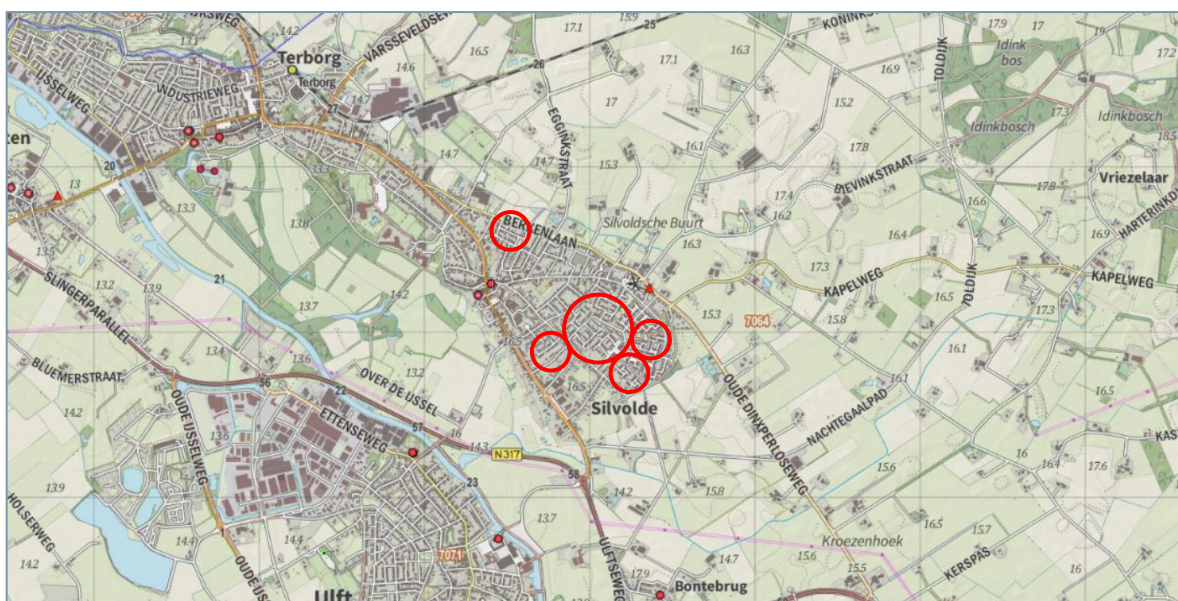
Om het eventuele versturend effect van de geplande activiteiten op beschermde natuurwaarden in de directe omgeving van het plangebied (externe werking) in te kunnen schatten is een groter gebied onderzocht dan het plangebied zelf. Het onderzoeksgebied, met daarbinnen het plangebied, wordt bepaald door tuinen, verharding, aangrenzende woningen en stukken openbaar groen.

2.4 Geplande werkzaamheden

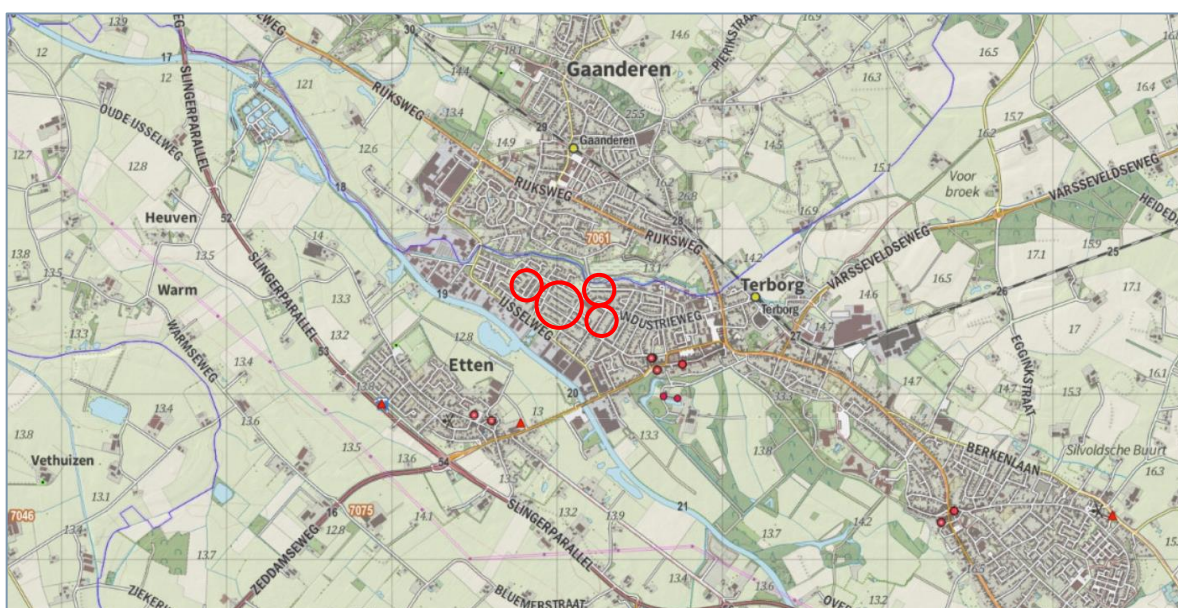
In het Energie- en klimaatakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Het gaat om naoorlogse woningen uit de jaren 1950-1980. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt.

De woningen binnen het plangebied zijn gebouwd in de jaren '60/'70/'80 van de vorige eeuw. De in de periode 2022 t/m 2025 (en deels 2026) uit te voeren energetische maatregelen zorgen voor een betere isolatie van de woningen. Na renovatie zullen de woningen energielabel B krijgen. Hiermee draagt de voorgenomen renovatie bij aan de doelstellingen uit het Energie- en klimaatakkoord.

Op het braakliggende perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde worden 8 nieuwbouwwoningen gerealiseerd.

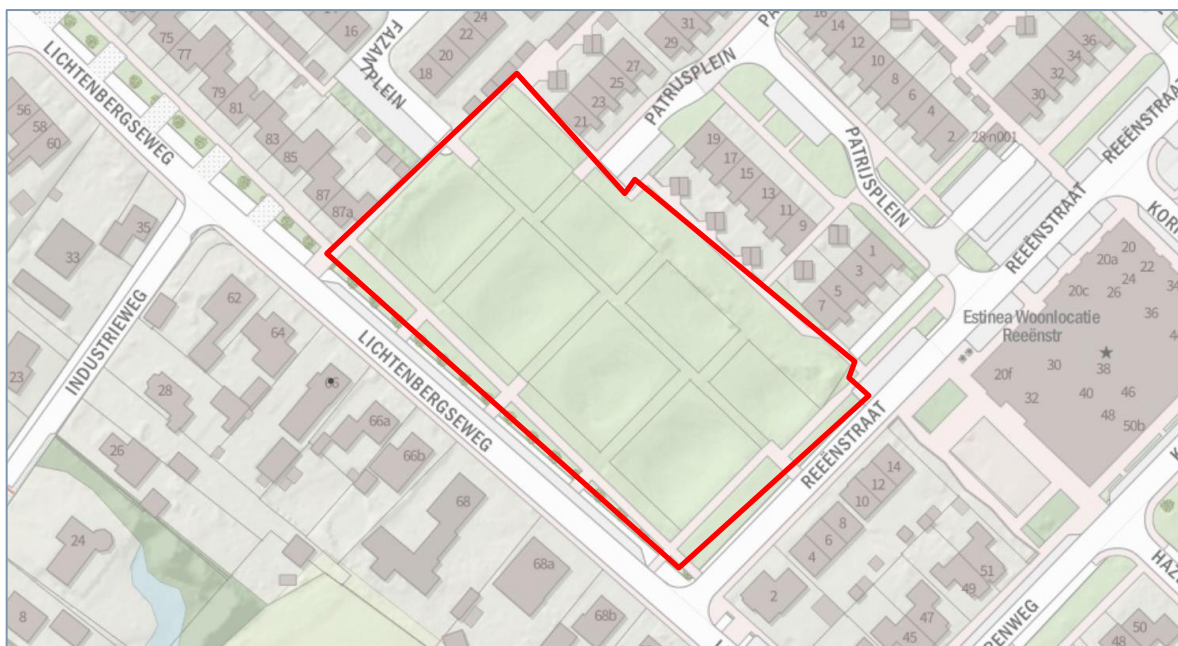

Figuur 1. Globale ligging project W021 Patrijsplein in Silvolde. Bron: Provincie Gelderland, 2022.

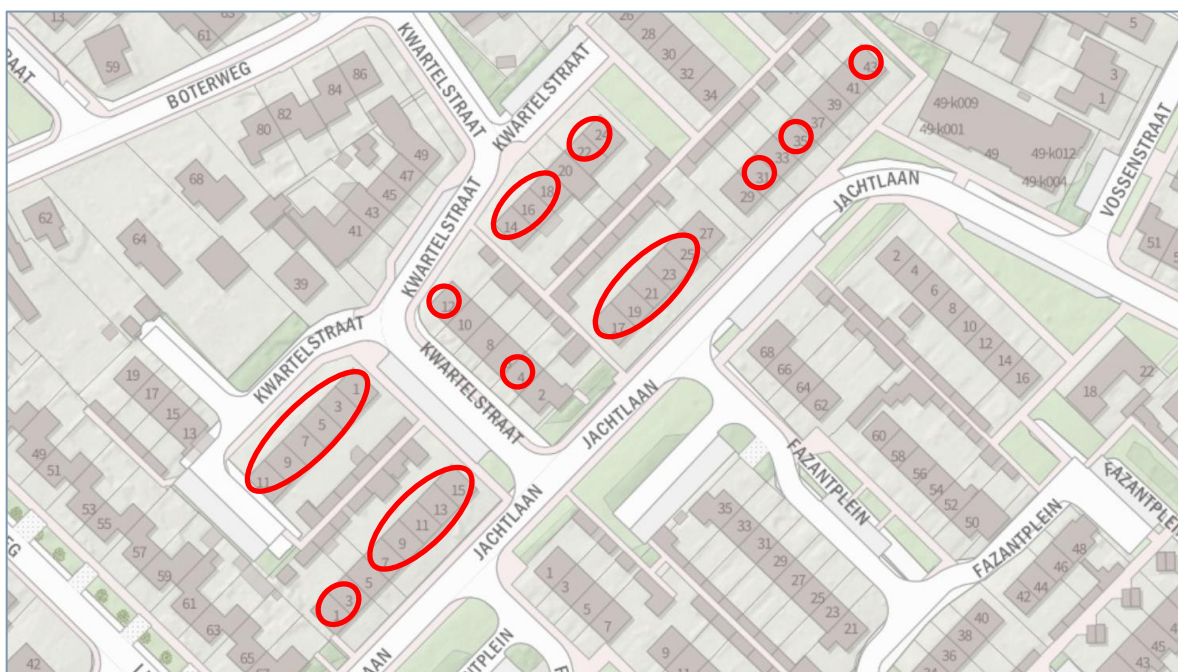

Figuur 2. Globale ligging project W022 Oranjarahof in Terborg. Bron: Provincie Gelderland, 2022.

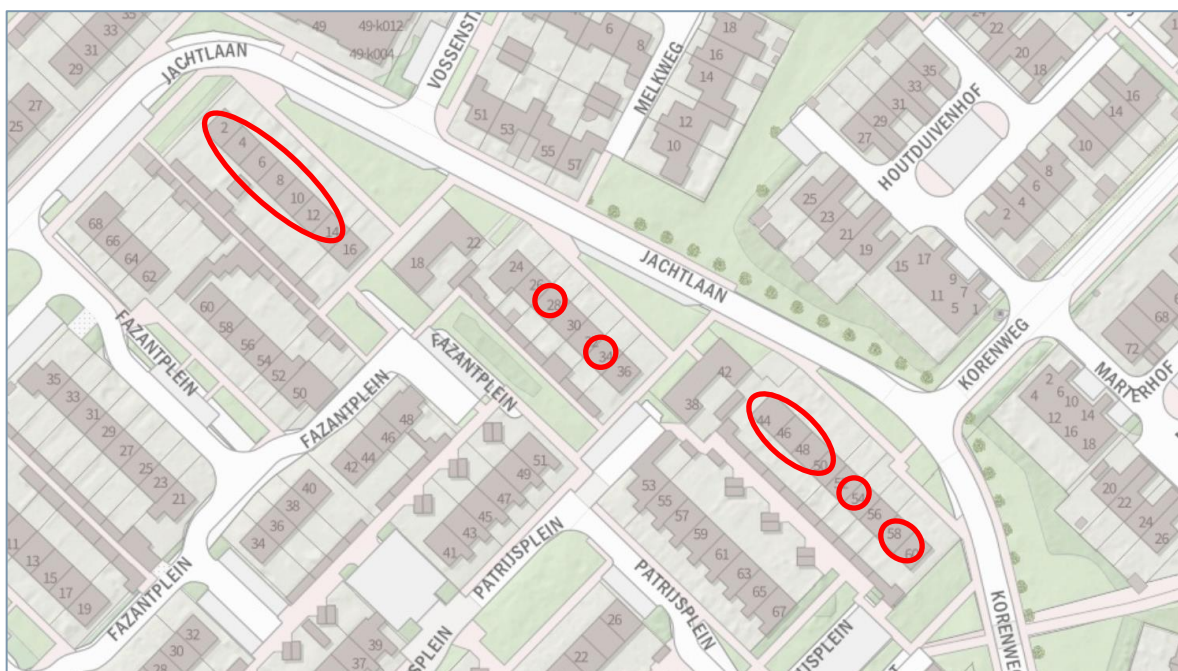
W021 Patrijsplein in Silvolde

Figuur 3. Perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde.

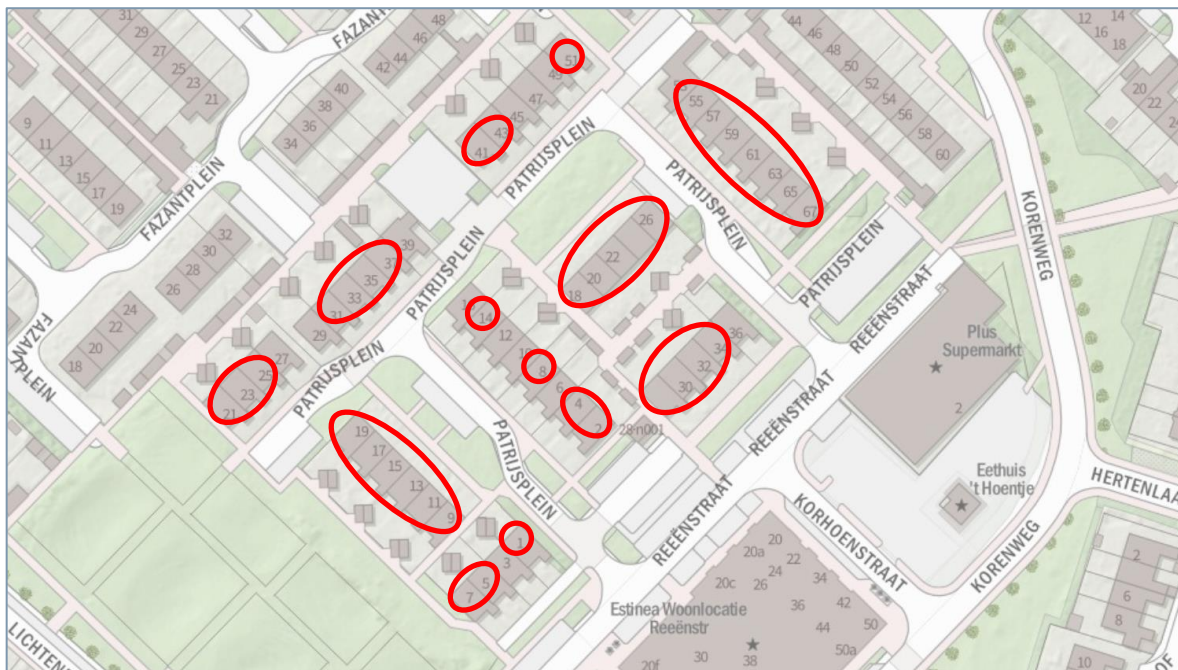
Figuur 4. Jachtlaan 1, 3, 7-25, 31, 35, 43 en Kwartelstraat 1-11, 4, 12-18, 22, 24.

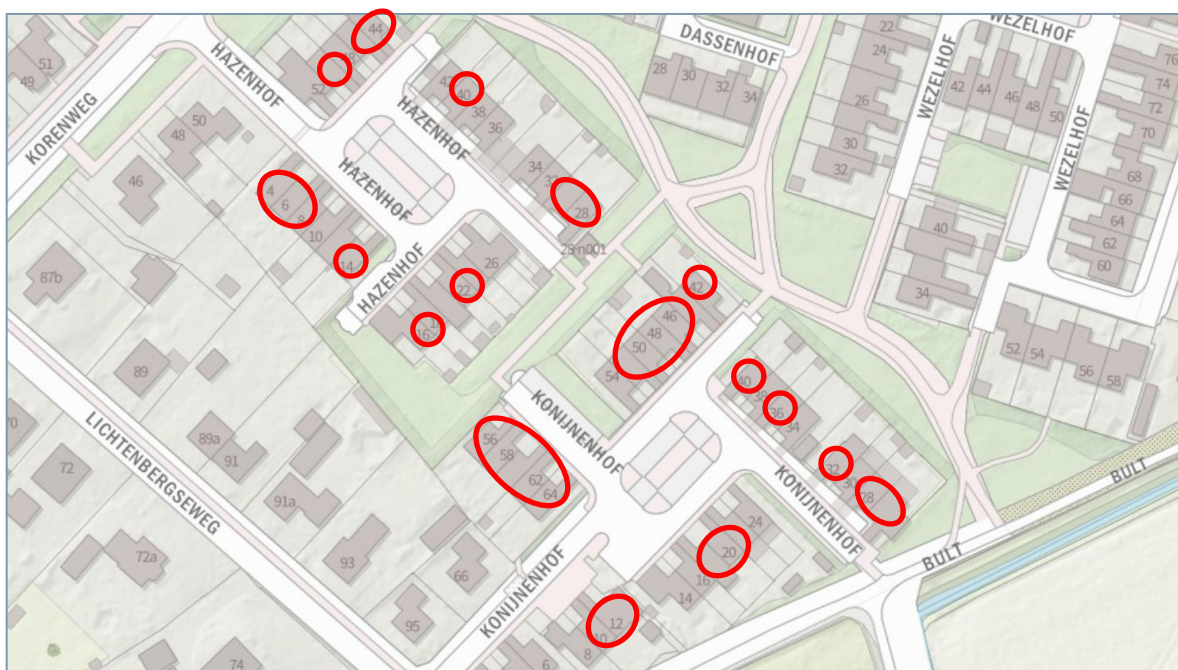
Figuur 5. Jachtdaan 2-14, 28, 34, 44, -50, 54, 58, 60.

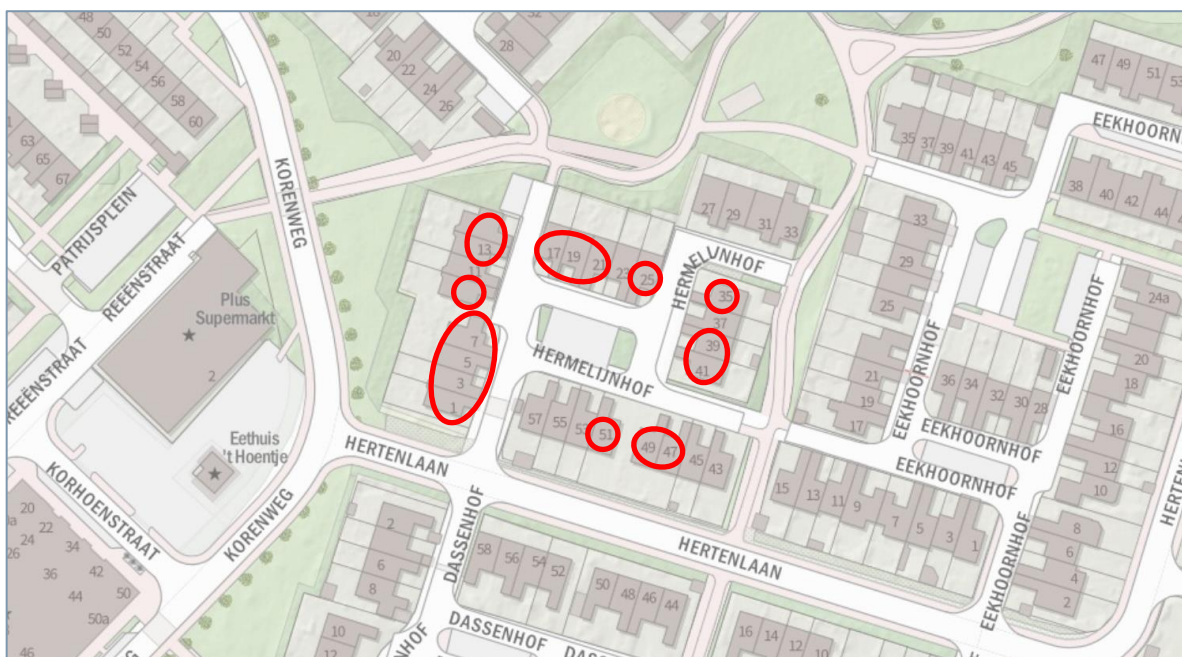
Figuur 6. Fazantplein 2-14, 3, 7, 9, 13-17, 18-30, 23, 38-44, 48 en 54-60.

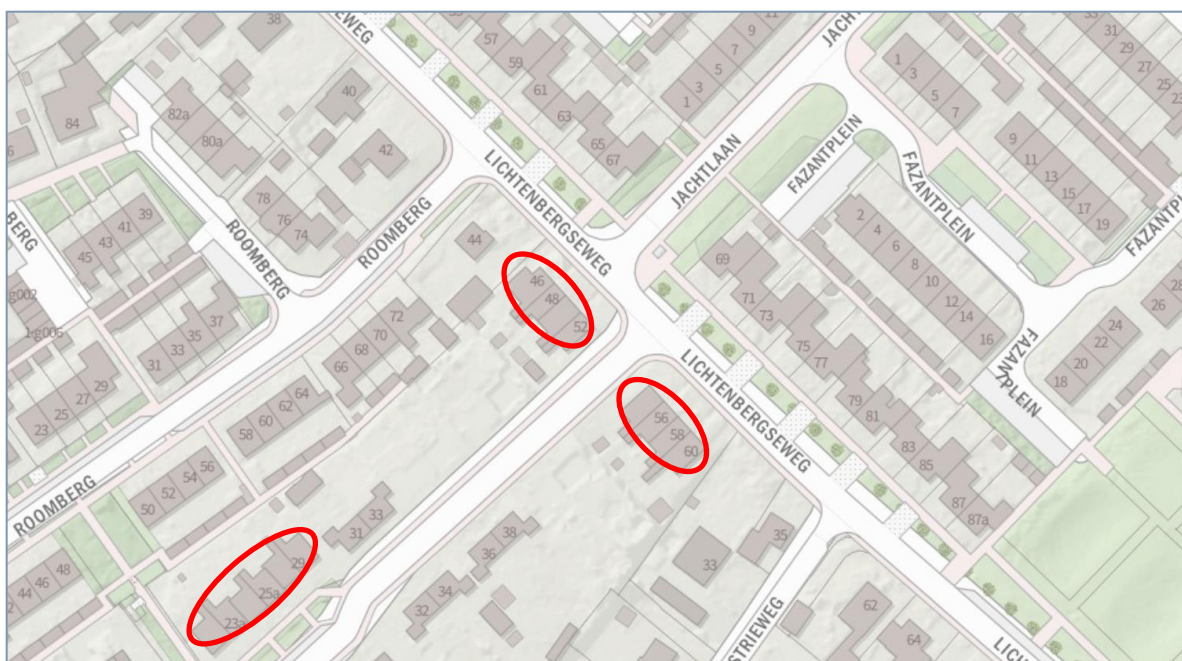
Figuur 7. Patrijksplein 2,4,8,14,18-34, 1,5-25, 31-37, 41,43,51 en 55-67.

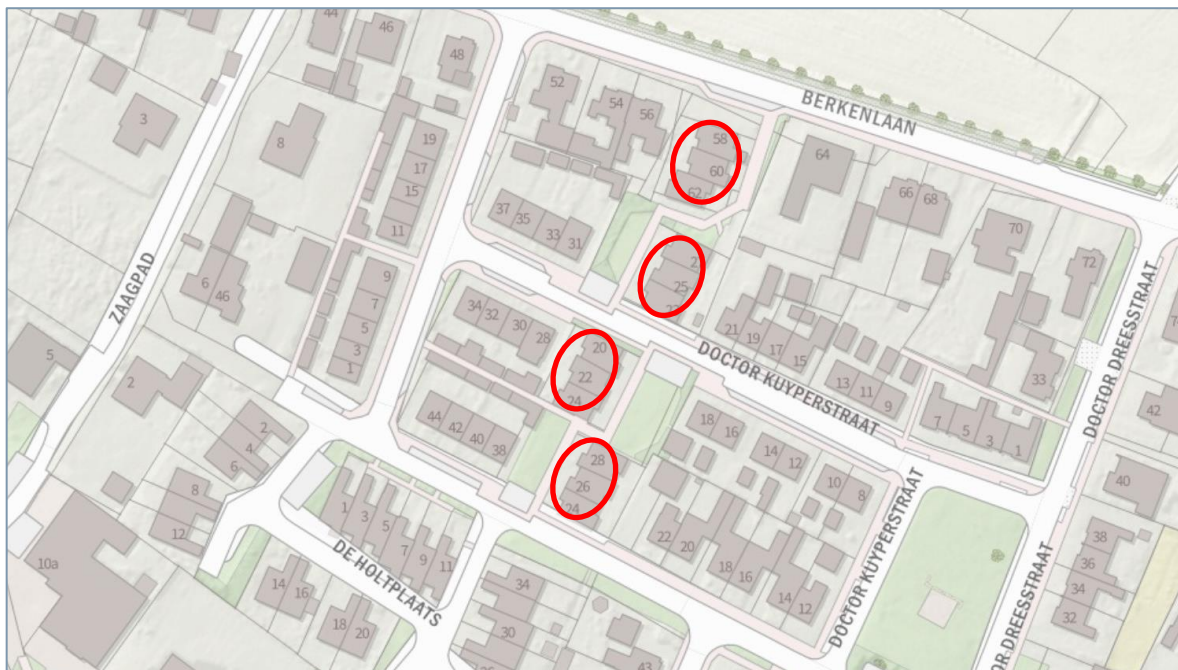
Figuur 8. Hazenhof 4-8, 14, 16, 22, 28, 30, 40, 44, 46 en 50 en Konijnenhof 10, 12, 18, 20, 26, 28, 32, 36, 40, 42, 46-52 en 56-64.

Figuur 9. Hermelijnhof 1-9, 13-15, 17, 19, 21, 25, 35, 39, 41 en 47-51.

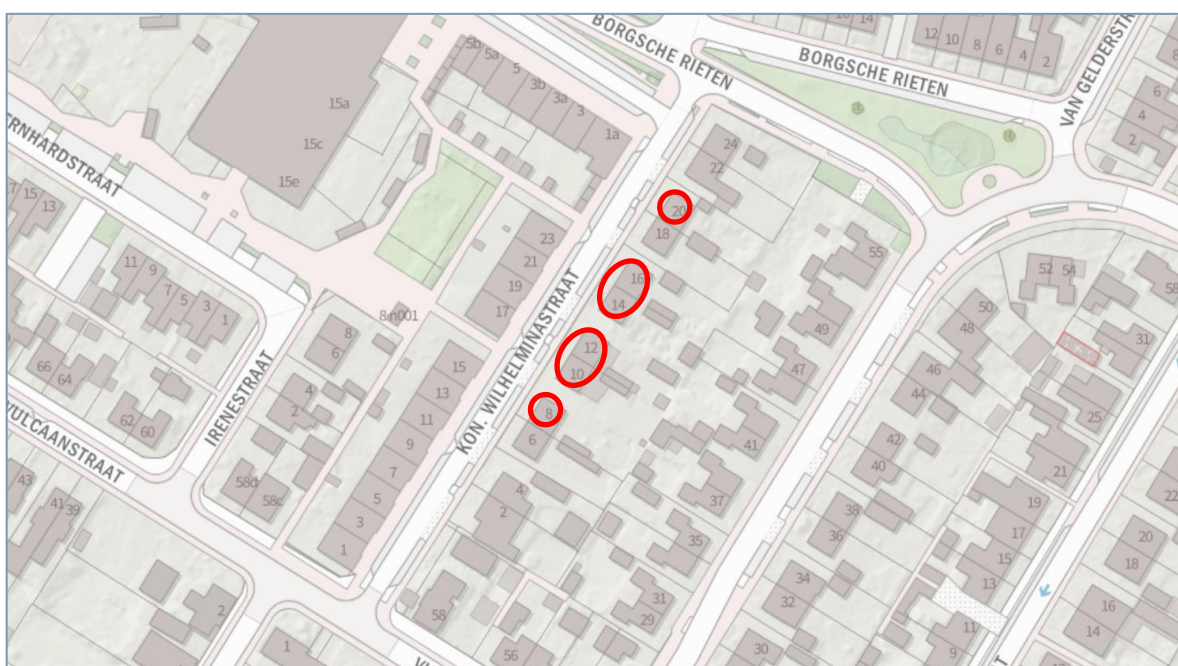

Figuur 10. Heuvelstraat 23-29, 23a, 25a en Lichtenbergseweg 46-60.

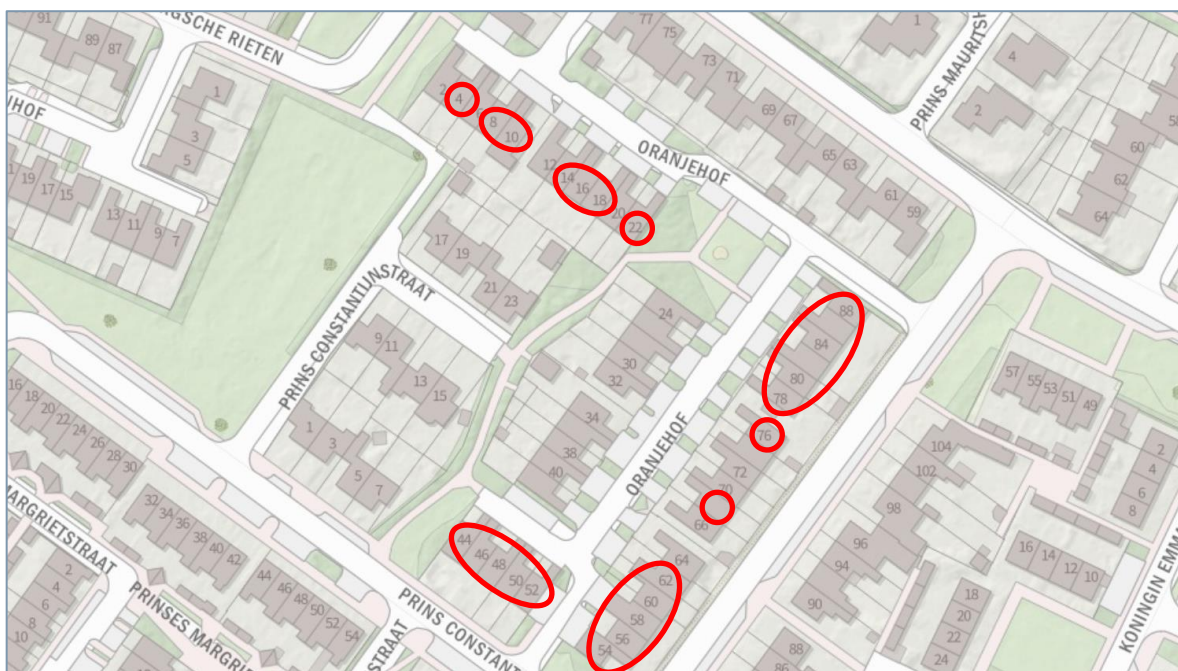

Figuur 11. Berkenlaan 58-62, Doctor Kuiperstraat 20-24, 23-27 en Monseigneur Nolensstraat 24-28.

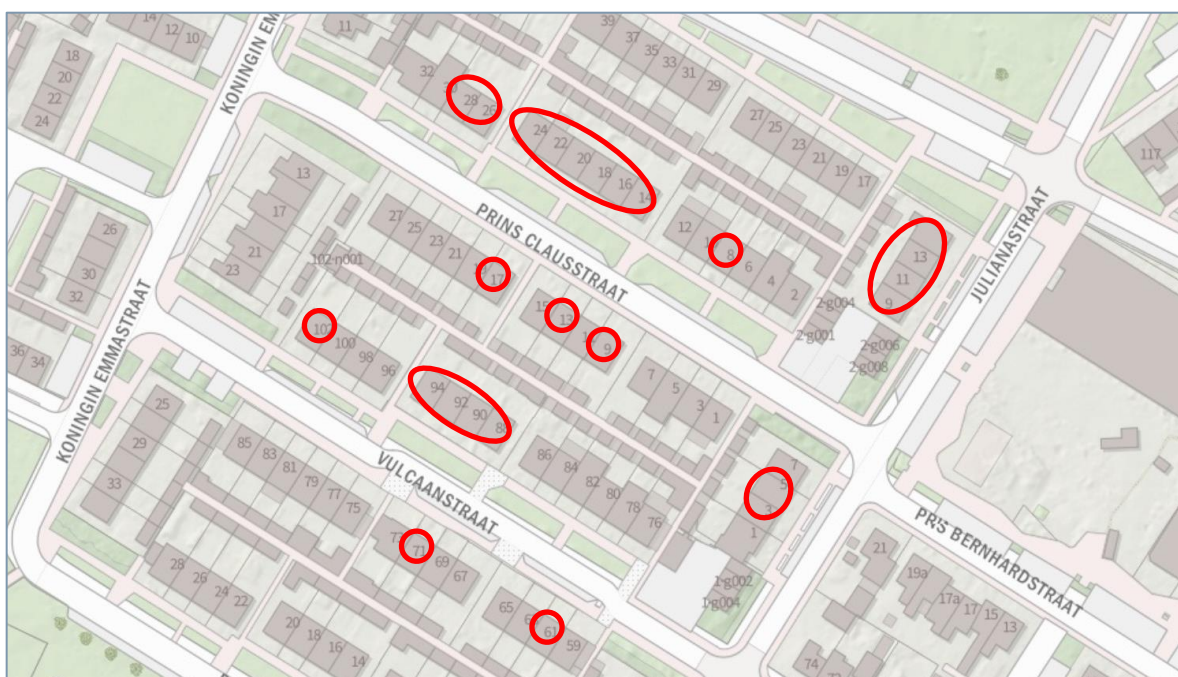
W022 Oranjehof in Terborg

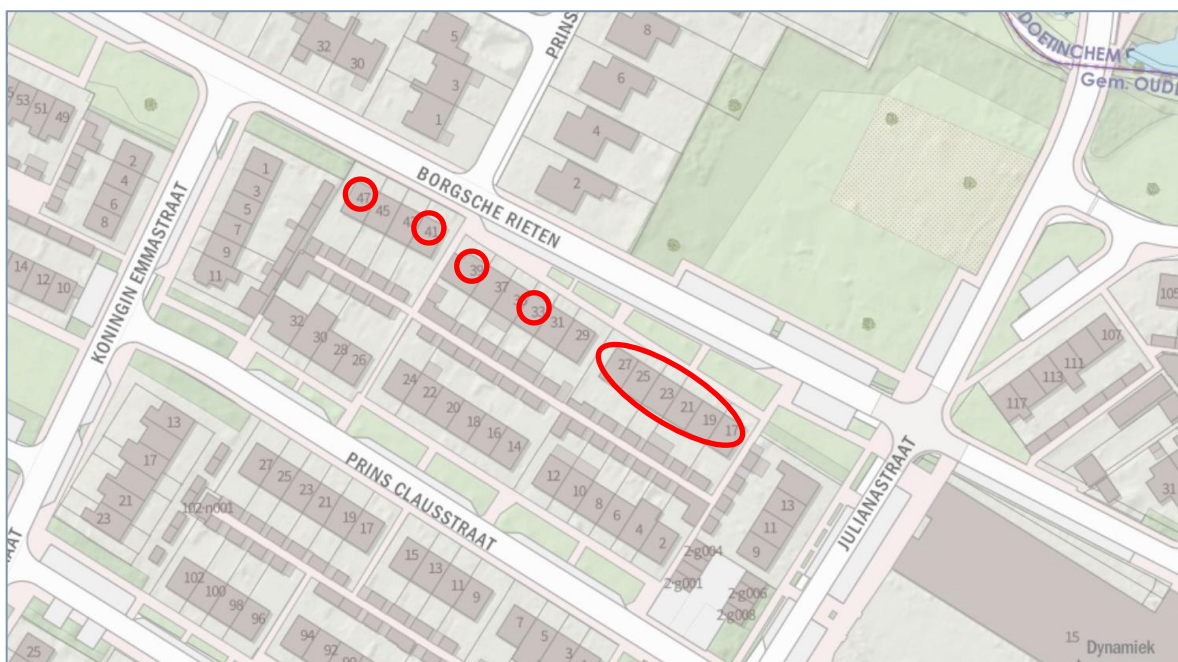

Figuur 12. Koningin Wilhelminastraat 8-16 en 20.

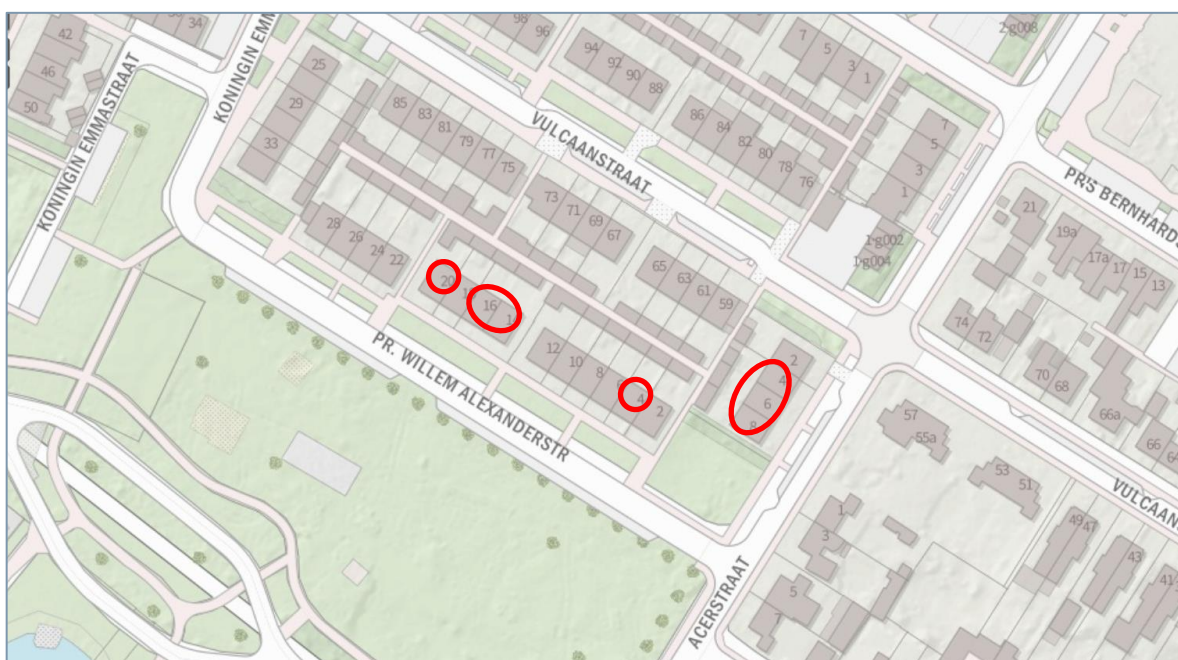

Figuur 13. Oranjestraat 4, 8, 10, 14-18, 22, 44-62, 68 en 76-88.

Figuur 15. Borgsche Rieten 17-27, 33, 39, 41 en 47.

Figuur 16. Acerstraat 4-8 en Prins Willem-Alexanderstraat 4, 14, 16 en 20.

Figuur 17. van Wischstraat 73-103 en 107-117.

3 Beschermde status plangebied

3.1 Gebiedsbescherming

In Nederland bestaat het Natuurnetwerk Nederland. Dit is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In paragraaf 3.2 wordt het plangebied behandeld in relatie tot de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De Wet natuurbescherming gaat over gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat betreft de gebiedsbescherming beschermt de Wet natuurbescherming Natura 2000-gebieden. Dit is een Europees, samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. In paragraaf 3.3 wordt het plangebied behandeld in relatie tot de bescherming van Natura 2000-gebieden. Daarnaast beschermt de Wet natuurbescherming bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen. In paragraaf 3.4 wordt het plangebied behandeld in relatie tot deze beschermde houtopstanden

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Conclusie

Het plangebied ligt niet in het NNN. Er vinden geen ruimtelijke ontwikkelingen plaats in het NNN. De kernkwaliteiten van het NNN worden niet aangetast. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

De gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) worden in de provincie Gelderland het Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd. Naast het GNN bestaat in de provincie Gelderland ook de Groene Ontwikkelingszone (GO).

Gelders Natuurnetwerk (GNN)

Het GNN bestaat uit alle bestaande natuur en een zoekgebied voor nog te realiseren nieuwe natuur. In het GNN geldt: in de basis hier geen nieuwe initiatieven. Er zijn enkele uitzonderingen mogelijk. Dat zijn ontwikkelingen van een groot algemeen of provinciaal belang of waarvoor - overtuigend gemotiveerd – geen alternatieven bestaan. Voor dergelijke uitzonderingen gelden specifieke spelregels die garanderen dat het GNN in stand blijft (het nee, tenzij principe). Dat betekent dat hier geen ruimte is voor nieuwe projecten die de aanwezige en potentiële natuurwaarden significant aantasten.

Groene Ontwikkelzones (GO)

De GO is een gebied waar partners en partijen worden uitgenodigd om actief 'groene' doelen mee te helpen realiseren. Er is in dit gebied ruimte voor de verdere ontwikkeling

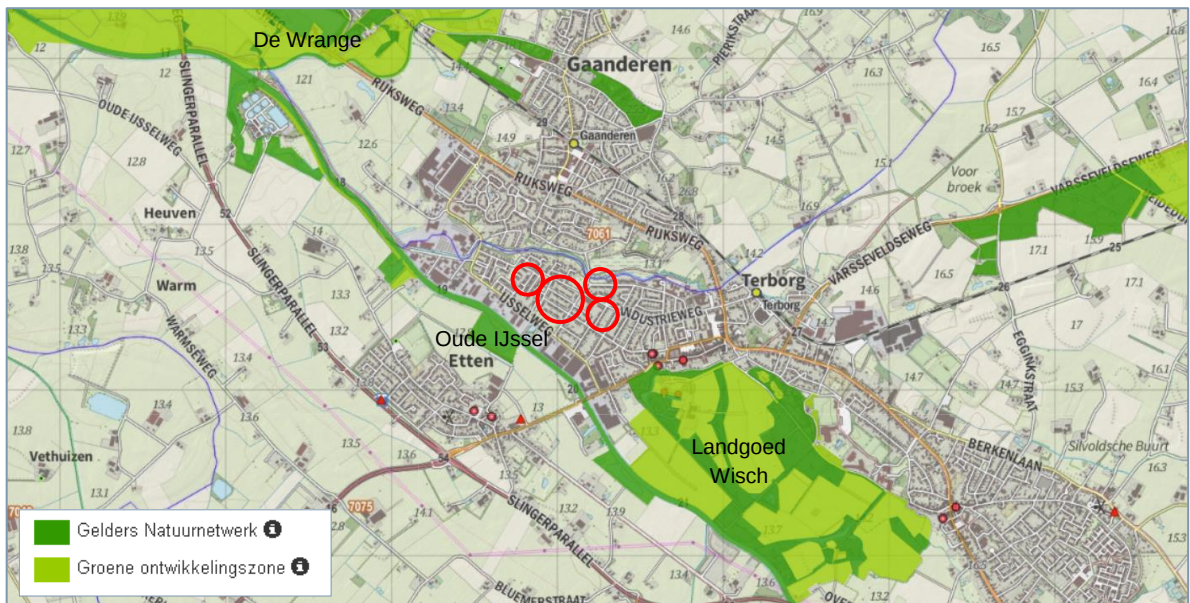
van bestaande en bij het gebied behorende bedrijvigheid of bewoning. Afhankelijk van het type en de schaal van de ontwikkeling vraagt de provincie om een (extra) bijdrage te leveren aan de GO.

3.2.3 Plangebied

Het plangebied ligt niet in het NNN/GNN of in een GO (zie figuur 18 en 19). Op enige afstand van het plangebied (vanaf 250 meter) is de Oude IJssel en de oeverzone van deze rivier aangewezen als bestaande natuur binnen het GNN (zie figuur 19). Op ruimere afstand bevinden zich onder andere op het Landgoed Wisch en rond het Idinkbos diverse bospercelen welke eveneens als bestaande natuur binnen het GNN zijn aangewezen. Verschillende agrarische percelen en bosschages rondom de GNN-gebieden en de Oude IJssel zijn aangewezen als GO.

Figuur 18. Ligging van het project W021 Patrijsplein (rood) ten opzichte van het GNN en de GO, bron: Provincie Gelderland 2021.

Figuur 19. Ligging van het project W022 Oranjehof (rood) ten opzichte van het GNN en de GO, bron: Provincie Gelderland 2021.

3.3 Natura 2000

3.3.1 Conclusie

Er vinden geen ruimtelijke ingrepen plaats in een Natura 2000-gebied. Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach' (circa 4 kilometer) en vanaf circa 6,8 kilometer van overige Natura 2000-gebieden. Door de ligging buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied worden directe storingsfactoren als oppervlakteverlies of versnippering uitgesloten. Significante negatieve effecten door indirecte verstoringsfactoren als trillingen, optische verstoring, geluidsverstoring, lichtverstoring en stikstofdepositie zijn ook op voorhand uit te sluiten. Het uitvoeren van een Natura 2000 Voortoets is niet noodzakelijk. Voor de nabijgelegen Natura 2000-gebieden, waaronder 'Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach' en 'Hetter-Millinger Bruch' is verder het uitvoeren van een AERIUS-berekening niet noodzakelijk om te bepalen of er sprake is van negatieve effecten door stikstofdepositie.

3.3.2 Natura 2000

De Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. De Wet natuurbescherming beschermt onder andere Natura 2000-gebieden. Voor activiteiten die significante, negatieve effecten hebben op de kernkwaliteiten van een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig.

3.3.3 Plangebied

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het plangebied ligt op ruime afstand van het meest nabijgelegen (Duitse) Natura 2000-gebied 'Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach', vanaf circa 4 kilometer (zie figuur 20). Overige Natura 2000-gebieden zoals de Duitse Natura 2000-gebieden 'Hetter-Millinger Bruch' en 'Bienener Altrhein, Millinger u. Hurler Meer u. NSG Empeler M.' liggen eveneens op ruime afstand van het plangebied, vanaf circa 6,8 kilometer.

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied. Significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven van desbetreffende Natura 2000-gebieden door directe verstoringsfactoren als oppervlakteverlies of versnippering worden niet verwacht. Door de ruime afstand tot het Natura 2000-gebied 'Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach' kunnen ook indirecte verstoringen als licht, geluid en trillingen op voorhand uitgesloten worden, met uitzondering van stikstofdepositie.

Stikstofdepositie

Stikstof is één van de grootste obstakels bij de realisatie van de Natura 2000-doelen. In veel Natura 2000-gebieden, waaronder ook Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach', is de overbelasting door stikstofdepositie een groot

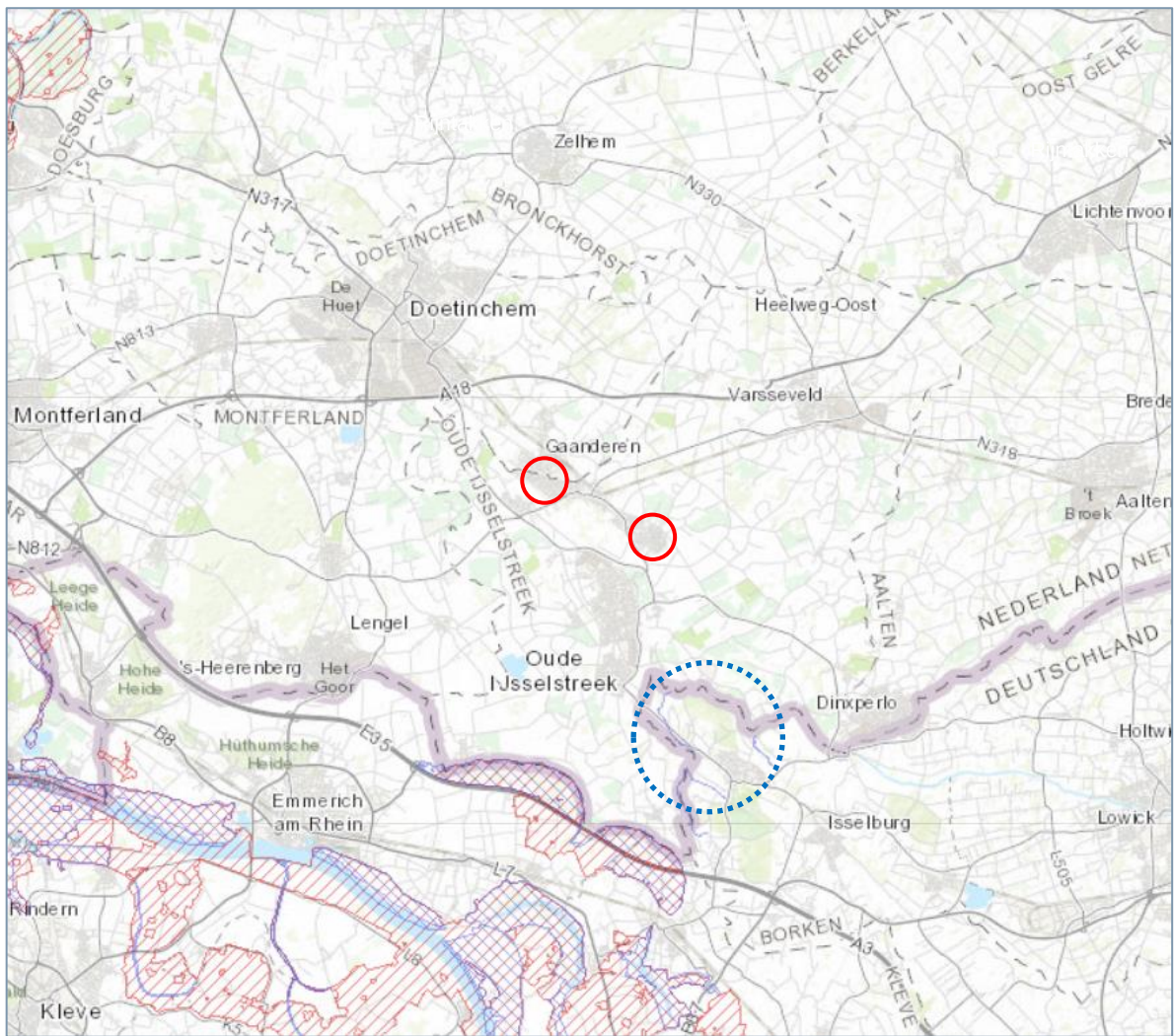
probleem voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Het gaat daarbij om de gevolgen van stikstofdepositie afkomstig uit de landbouw, het verkeer en de industrie op voor stikstof gevoelige habitats. Een aantal van de habitattypen in nabijgelegen Natura 2000-gebieden 'zijn gevoelig voor depositie van stikstof (bron: Natura2000.nl).

De inzet van werktuigen en de tijdelijke toename van verkeer door aan- en afvoer van materialen tijdens de geplande werkzaamheden kan resulteren in extra emissie van stikstof op gevoelige habitats van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Indien significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door stikstofdepositie niet op voorhand uit te sluiten zijn diende tot 1 juli 2021 voor deze werkzaamheden een AERIUS-berekening¹ uitgevoerd te worden.

In de nieuwe wet Stikstofreductie en natuurverbetering, welke op 1 juli 2021 in werking is getreden, staat echter een vrijstelling van de natuurvergunningsplicht voor sloop- en bouwactiviteiten. Deze vrijstelling maakt vergunningverlening makkelijker voor de aanleg en bouw van onder andere woningen, utiliteitsbouw, energieprojecten en activiteiten in de grond-, weg- en waterbouw. Deze vrijstelling is mogelijk omdat de stikstofemissies die vrijkomen bij sloop- en bouwactiviteiten uiteindelijk kunnen worden gecompenseerd. Het kabinet reserveert van 2021 tot 2030 twee miljard euro voor stikstofreducerende maatregelen in en buiten de bouw. Het Rijk maakt afspraken met de bouwsector over deze reductie en bijbehorende maatregelen, gericht op emissiearme werk- en voertuigen. De maatregelen worden onderdeel van de structurele aanpak stikstof. Hierin komt ook drie miljard euro beschikbaar voor natuurherstel en –versterking. Het kabinet benadrukt dat de (stikstof)effecten van de bouwvrijstelling periodiek worden gemonitord, zodat tijdig bijsturen mogelijk is.

Aangezien er vanaf 1 juli 2021 een vrijstelling geldt voor bouwactiviteiten (bouwphase) en stikstofemissies niet zullen toenemen, aangezien bij de woningen energetische maatregelen worden uitgevoerd en de nieuwbouwwoningen gasloos wordt opgeleverd, is het uitvoeren van een AERIUS-berekening voor betreffende werkzaamheden (verduurzamen huurwoningen en nieuwbouw van 8 woningen) niet noodzakelijk.

¹ Het rekeninstrument berekent de stikstofdepositie als gevolg van projecten en plannen op Natura 2000-gebieden. AERIUS rekent voor alle stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden en voor alle sectoren die stikstof uitstoten, waaronder landbouw, industrie en verkeer & vervoer.

Figuur 20. Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het nabijgelegen Natura 2000-gebied Klevsche Landwehr, Anholt, Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach (blauwe stippellijn) en overige Natura 2000-gebieden (blauw en rood gearceerd), bron: Natura 2000 Network Viewer.

3.4 Houtopstanden

3.4.1 Conclusie

Een kapmelding bij de provincie Gelderland voor beschermde houtopstanden is niet aan de orde.

3.4.2 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Als men voornemens is houtopstanden te kappen die onder de Wet natuurbescherming vallen dan moet een kapmelding bij de provincie Gelderland worden ingediend. Er zijn enkele uitzonderingen waarbij een kapmelding niet is vereist.

3.4.3 Plangebied

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom (zie figuur 1 en 2). Een kapmelding bij de provincie Gelderland is derhalve niet aan de orde.

4 Beschermde soorten plangebied

4.1 Methode

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via een literatuuronderzoek en een gericht veldonderzoek.

Literatuuronderzoek

Ter ondersteuning van het veldonderzoek werd de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Deze database geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren in Nederland. In de NDFF zijn uitsluitend gevalideerde gegevens opgeslagen. De NDFF is de meest complete databank voor de actuele verspreiding van Nederlandse flora en fauna met meer dan 100 miljoen waarnemingen. De databank wordt dagelijks aangevuld met recente waarnemingen. De NDFF is echter niet vlakdekkend en volledig. Voor het plangebied is alleen gezocht naar beschermde soorten waarvan de verblijfplaatsen in gebouwen aanwezig zijn. Voor het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde is voor een zoekgebied met een straal van circa 1 km rond het plangebied gezocht naar waarnemingen van beschermde soorten, uit de afgelopen 10 jaar.

Veldonderzoek

Een onderzoeker van Staring Advies onderzocht het plangebied om een inschatting te maken van de beschermde soorten die aanwezig kunnen zijn en om beschermde flora en fauna waar te nemen (zie tabel 1).

Onderzoeker	Bezoekronde	Datum	Tijd	Weersomstandigheden
S. Wamelink	1	17-01-2022	09.00 uur	Bewolkt, motregen, 4 °C, wind 1-2 Bft

Tabel 1. Veldonderzoek.

4.2 Resultaten

Deze paragraaf bespreekt de resultaten van het literatuuronderzoek en het veldonderzoek.

Literatuuronderzoek

Flora

De NDFF maakt voor het zoekgebied 'perceel Lichtenbergseweg – Reeënstraat' melding van het voorkomen van de volgende beschermde plantensoort:

- Nationaal beschermde soorten: knolspirea¹.

De NDFF maakt voor het zoekgebied 'woningen Wonion' geen melding van beschermde (muur)planten als groensteel, muurbloem en schubvaren.

Broedvogels

De NDFF maakt voor het zoekgebied melding van diverse beschermde vogelsoorten. Een deel van de waarnemingen betreft overvliegende vogels zonder binding met het gebied. Een deel van de vogelsoorten kunnen hier of in de omgeving wel een territorium bezetten, waardoor ze gebruik kunnen maken van het plangebied.

De NDFF maakt voor het zoekgebied 'perceel Lichtenbergseweg – Reeënstraat' melding van het voorkomen van de volgende vogelsoorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen en nestlocaties jaarrond beschermd:

- Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespendif.

Van de waargenomen soort wespendif zijn echter uitsluitend overvliegende exemplaren waargenomen zonder binding met de omgeving. Deze soort wordt daarom niet verder behandeld.

De NDFF maakt voor het zoekgebied 'woningen Wonion' melding van het voorkomen van de volgende gebouwbewonende vogelsoorten waarvan de vaste rust- en verblijfplaatsen en nestlocaties jaarrond beschermd:

- Gierzwaluw, huismus, kerkuil en steenuil.

Zoogdieren

De NDFF maakt voor het zoekgebied 'perceel Lichtenbergseweg – Reeënstraat' melding van een aantal beschermde zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Nationaal beschermde soorten: aardmuis, boomarter, bosmuis, bunzing, dwergmuis, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis, steenarter, veldmuis, vos en wezel¹.

¹ Deze soorten zijn in de provincie Gelderland, met uitzondering van de boomarter, bunzing, eekhoorn, knolspirea, steenarter en wezel, vrijgesteld van de verboden als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdelen a en b, bij ruimtelijke ontwikkelingen.

- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): bever, gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

De NDFF maakt voor het zoekgebied 'woningen Wonion' melding van een aantal beschermde gebouwbewonende zoogdiersoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Nationaal beschermde soorten: steenmarter¹.
- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger.

Amfibieën, reptielen en vissen

De NDFF maakt voor het zoekgebied 'perceel Lichtenbergseweg – Reeënstraat' melding van een aantal beschermde amfibieënsoorten. Het betreft de volgende soorten:

- Nationaal beschermde soorten: bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.
- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): kamsalamander.

Ongewervelde dieren

De NDFF maakt voor het zoekgebied 'perceel Lichtenbergseweg – Reeënstraat' melding van één beschermde ongewervelde diersoort. Het betreft de volgende internationaal beschermde soort:

- Internationaal beschermde soorten (Habitatrichtlijn): teunisbloempijlstaart.

¹ Deze soorten zijn in de provincie Gelderland, met uitzondering van de boomarter, bunzing, eekhoorn, knolspirea, steenmarter en wezel, vrijgesteld van de verboden als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdelen a en b, bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Veldonderzoek

In deze paragraaf worden per soortgroep de resultaten van het veldonderzoek besproken.

Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit woningen. Binnen het project W021 Patrijsplein in Silvolde valt tevens een braakliggend terrein aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat. De natuurlijke vegetatie in dit braakliggende perceel bestaat uit algemene plantensoorten van (matig) voedselrijke omstandigheden. De vegetatie in het perceel is soortenarm met een dominantie van algemene grassoorten en enkele plantensoorten van (matig) voedselrijke omstandigheden als boerenwormkruid, duizendblad, gewoon biggenkruid, kruipertje, madeliefje, reigersbek, smalle weegbree, wikke species en witte klaver. Bijzondere vegetaties met kenmerkende plantensoorten zijn niet in het perceel aanwezig. Op de muren en daken van de onderzochte woningen zijn geen (beschermde) muurplanten als groensteel, muurbloem en schubvaren aangetroffen.

Knolspirea

De NDFF vermeldt het voorkomen van de beschermde knolspirea voor de omgeving van het plangebied. De groeiplaats bevindt zich op een begraafplaats en betreft een verwilderde tuinplant. De knolspirea is een uitgesproken lichtminnaar en is zeer zeldzaam in het rivierengebied. De soort duikt soms, vooral als tuinescape, ook op andere plekken in Nederland op. De knolspirea prefereert zonnige plekken op vrij droge, matig voedselarme tot matig voedselrijke, niet bemeste, neutrale, vaak kalkhoudende grond (leem, löss en mergel) in graslanden en bosranden. Tijdens het veldbezoek zijn geen groeiplaatsen van de knolspirea in het plangebied vastgesteld. Knolspirea eist zeer specifieke groeiomstandigheden en wordt, door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, hier ook niet verwacht.

De NDFF (zie paragraaf 4.2.1) maakt naast de knolspirea geen melding van het voorkomen van overige beschermde plantensoorten voor de omgeving van het plangebied. Deze worden in het plangebied ook niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen.

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft niet plaatsgevonden, omdat dit geen onderdeel uitmaakt van de quickscan natuurtoets. Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied de volgende vogelsoorten aangetroffen: ekster, groenling, houtduif, huismus, kauw, koolmees, merel, pimpelmees, roek, roodborst, Turkse tortel en vink. Een enkele solitaire boom en struik in het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat en diverse nabij de onderzochte woningen grenzende bomen, hagen en struiken bieden geschikte nestlocaties voor de tijdens het veldbezoek aangetroffen soorten en voor soorten als heggenmus, winterkoning en zwartkop. De onderzochte woningen zijn geschikt als

nestlocatie voor een enkele huizenbroeder als kauw, spreeuw, stadsduif, Turkse tortel en de jaarrond beschermde gierwaluw en huismus.

Jaarrond beschermde nesten

De NDFF vermeldt voor de omgeving van het plangebied het voorkomen van boomvalk, buizerd, gierwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer en steenuil, waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (zie paragraaf 4.2.1). Tijdens het veldbezoek zijn buizerd, huismus en roek in de omgeving van het plangebied waargenomen.

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek en sperwer

Tijdens het veldbezoek zijn, uitgezonderd buizerd en roek, geen jaarrond beschermde boombewonende soorten in het onderzoeksgebied, of directe omgeving, waargenomen. In het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde en in de direct aan het perceel grenzende bomen zijn geen (recent) gebruikte roefvogelnesten, (oude) ekster-, roeken- en kraaiennesten of andere gebruikssporen van deze soorten (veren, uitwerpselen, plukplaatsen, prooiresten, braakballen, etc.) aangetroffen. Incidenteel kan een foeragerende of rustende buizerd, roek of sperwer in het perceel worden waargenomen, maar het perceel is niet van belang voor de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten.

Gierwaluw

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze jaarrond beschermde, gebouw bewonende vogelsoort bekend (bron: NDFF). Tijdens het veldbezoek is deze soort niet in het plangebied of in de directe omgeving hiervan waargenomen. Tijdens de winterperiode verblijven gierwaluwen echter (nog) niet in Nederland en bevinden zich in hun overwinteringsgebied in Afrika. Een deel van de geïnspecteerde woningen in Silvolde en Terborg zijn geschikt als nestlocatie voor de gierwaluw. Geschikte nestlocaties worden hier aangetroffen in de vorm van onder andere open ruimtes onder nokpannen, de ruimte onder de onderste dakpannenrij, los- of scheefliggende dakpannen en dakpannen aangrenzend aan loodslabben. Deze geschikte nestlocaties zijn aangetroffen bij diverse woonhuizen verspreid over de woonkernen, en dan met name bij woonhuizen uit de jaren '60, zoals aan de Koningin Wilhelminastraat en Van Wischstraat in Terborg (zie foto's 3 en 4). Bij de woningen aan de Patrijsplein in Silvolde zijn vrijwel geen open ruimtes onder nokpannen, onder de onderste dakpannenrij, los- of scheefliggende dakpannen en dakpannen aangrenzend aan loodslabben vastgesteld, maar hier is een enkele nestlocatie ook niet geheel uit te sluiten.

Het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde is door het ontbreken van gebouwen met geschikte ruimtes ongeschikt als broedlocatie voor de gierwaluw. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Huisumus

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van de huismus bekend (bron: NDFF). Tijdens het veldonderzoek zijn op verschillende locaties huismussen

vastgesteld. Concentraties van (groepjes) huismussen zijn in Silvolde onder andere aan de Jachtlaan, Konijnenhof, Hermelijnhof en Lichtenbergseweg aangetroffen (zie foto 1). In Terborg zijn concentraties van (groepjes) huismussen aan de Koningin Wilhelminastraat, Oranjehof, Prins Willem-Alexanderstraat en van Wischstraat vastgesteld (zie foto 2). Betreffende huismussen hebben hier hun potentiële nestplaats waarschijnlijk onder het pannendak, waarbij lokaal open ruimten aanwezig zijn welke toegang bieden tot de ruimten tussen het dak en het dakbeschot. Hier en ook elders worden verder (overige) geschikte nestlocaties onder andere in open ruimtes onder nokpannen, de ruimte onder de onderste dakpannenrij, los- of scheefliggende dakpannen en dakpannen aangrenzend aan loodslabben verwacht (zie foto's 3, 4, 6, 7 en 8).

Het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde is door het ontbreken van gebouwen met geschikte ruimtes ongeschikt als broedlocatie voor de huismus. Incidenteel kan een enkel foeragerend of rustend exemplaar van de huismus in het perceel worden waargenomen. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Foto 1. Huismus (Konijnenhof, Silvolde).

Foto 2. Huismus (Oranjehof, Terborg).

Foto 3. Potentieel geschikte ruimten achter regenpijp voor gierzwaluw, huismus en vleermuizen. Dakgoot met pannendak is verder geschikt als nestlocatie voor huismus (Jachtlaan, Silvolde).

Foto 4. Potentieel geschikte ruimten achter loodslab voor gierzwaluw en vleermuizen. Open stootvoegen geschikt voor vleermuizen. Dakgoot met pannendak geschikt als nestlocatie voor huismus (Heuvelstraat, Silvolde).

Grote gele kwikstaart

Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van deze jaarrond beschermde vogelsoort bekend. Tijdens het veldbezoek is de soort niet waargenomen. Beken en andere waterlopen zijn het belangrijkste habitat voor de grote gele kwikstaart, waarbij als broedlocatie vrijwel altijd een sluis, watermolen, stuw of ander bouwwerk nabij het water wordt uitgekozen. In het onderzoeksgebied ontbreekt het aan geschikte broedlocaties en geschikt leefgebied voor de grote gele kwikstaart. Incidenteel kan rond het plangebied een foeragerend of rustend exemplaar worden waargenomen, maar van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Kerkuil en steenuil

Door de afwezigheid van geschikte en vrij toegankelijke gebouwen, speciale nestkasten, holle knotbomen en sporen die de aanwezigheid van een nestplek aannemelijk maken, zoals braakballen, veren of krijstreden, worden geen nestlocaties van de kerk- en steenuil verwacht. De woningen aan de Hazenhof bevindt zich in de rand van de woonkern, op korte afstand van agrarische percelen en erven waar mogelijk door de kerk- en steenuil gefoerageerd en gebroed wordt. Incidenteel kan een rustend of jagend exemplaar in het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat of nabij woningen aan Hazenhof in Silvolde worden waargenomen. Van een essentieel leefgebied is echter geen sprake.

Ooievaar

Tijdens het veldbezoek zijn geen ooievaars aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving. Het plangebied is niet geschikt als nestlocatie voor deze soort. Sporadisch kan een overvliegend exemplaar in de omgeving van het plangebied worden waargenomen. Van een essentieel leefgebied is geen sprake.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen in het plangebied. Mogelijk gebruiken eekhoorn, egel, huisspitsmuis, konijn, mol, steenmarter, wezel en een enkele (algemene) muizensoort als de bosmuis en rosse woelmuis het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde als leef- en foerageergebied. Voor egel, huisspitsmuis, konijn, mol en de te verwachten muizensoort(en) geldt in de provincie Gelderland vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. De NDFF bevestigt onder andere de aanwezigheid van de boommarter en bunzing voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1). De NDFF maakt ook melding van de internationaal beschermde (Habitatrichtlijn) bever voor de omgeving van het plangebied.

Bunzing, hermelijn en wezel

In de NDFF zijn enkele waarnemingen van de bunzing en wezel bekend uit de omgeving van het plangebied. De bunzing en wezel zijn, net als hermelijn, in de provincie Gelderland niet vrijgesteld in het kader van de Wet natuurbescherming.

Door afwezigheid van robuuste bosschages, hagen, stapels stenen en hout en ruigtehoekjes in het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde is een

verblijfplaats van wezel en eventueel bunzing hier uit te sluiten. Overige essentiële onderdelen van het leefgebied in de vorm van schuilplaatsen en verbindingroute zijn hier ook uit te sluiten. Gebruik van het perceel beperkt zich hooguit tot een incidenteel passerende wezel of bunzing.

Bever

Bij de Oude IJssel, ten westen van het plangebied, zijn waarnemingen van bevers verricht (bron: NDFF). Er zijn hier enkele (vraat)sporen op de oevers van de Oude IJssel en een oude rivierarm (Sloerstrank) aangetroffen. Er is hier vermoedelijk (nog) geen sprake van een vaste populatie en betreffende sporen zijn waarschijnlijk afkomstig van een solitair (rondzwervend) dier. Ter hoogte van Doetinchem (Barlham) is inmiddels wel sprake van een vestiging met burcht. De bever is gebonden aan open water en bijbehorende oeverzones met voldoende rust en schuilmogelijkheden. Het plangebied is ongeschikt als leefgebied en incidenteel gebruik wordt hier ook niet verwacht.

Eekhoorn

Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoorns waargenomen. Door het vrijwel ontbreken van opgaande begroeiing is de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats in het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde uit te sluiten. Door het ontbreken van bomen met eekhoornnesten beperkt het gebruik van het perceel zich tot een enkel incidenteel rondzwervend exemplaar. De aanwezigheid van een vaste verblijfplaats in het perceel is uit te sluiten. Ook is het perceel niet van belang als essentieel leefgebied voor de soort.

Steenmarter

De NDFF vermeldt het voorkomen van de steenmarter in de omgeving van het plangebied. De steenmarter komt vooral in het oostelijke deel van ons land (Limburg, Brabant, Overijssel, Gelderland en Groningen) voor. Maar steeds vaker komen er ook waarnemingen vanuit het midden en westen van ons land. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen (zoals prooi-resten of uitwerpselen) van steenmarters gevonden of steenmarters waargenomen. De steenmarter is echter hoofdzakelijk 's nachts actief. Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes, houtstapels en dergelijke, als verblijfplaats. In de NDFF zijn waarnemingen van de soort bekend in de omgeving van het plangebied. Een vaste rust- en verblijfplaats is niet uit te sluiten in één van de woonhuizen in het plangebied.

Overige beschermde grondgebonden zoogdiersoorten worden niet verwacht door het ontbreken van geschikt leefgebied. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen vaste verblijfplaatsen van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen. Het bronnenonderzoek bevestigt daarnaast de afwezigheid van overige beschermde grondgebonden zoogdieren voor de wijde omgeving van het plangebied.

Vleermuizen

De NDFF maakt melding van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger voor de omgeving van het plangebied (zie paragraaf 4.2.1).

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen

In het plangebied zijn meerdere woningen aanwezig met nissen en spleten als open stootvoegen die toegang bieden tot geschikte verblijfsruimten voor gebouwbewonende vleermuizen (zie foto 3 t/m 8). De woonhuizen die toegankelijk zijn voor huismus en gierzwaluw zijn eveneens toegankelijk voor vleermuizen. Geschikte verblijfsruimten vormen hier onder andere de ruimtes tussen de dakpannen en het dakbeschot, en dan met name aan de kopse kanten van de woonblokken. De aanwezige woningen zijn geschikt als kraam-, zomer, en paarverblijfplaats voor enkele gebouwbewonende vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en mogelijk gewone grootoorvleermuis. Tevens zijn de woonhuizen potentieel geschikt als solitaire winterverblijfplaats voor een enkele overwinterende vleermuis of een kleine groep vleermuizen. Grote groepen overwinterende vleermuizen worden hier niet verwacht (massawinterverblijfplaats). Deze worden vrijwel alleen gevonden in hoge en verwarmde gebouwen. De woonhuizen zijn niet hoog genoeg om dienst te doen als massawinterverblijfplaats. Het is daarom niet te verwachten dat een massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aanwezig is.

Aan een enkele woning in Silvolde, waaronder Jachtlaan 17 en Lichtenbergseweg 52, hangen vleermuiskasten.

Foto 5. Open stootvoegen: geschikt voor vleermuizen.

Foto 6. Kieren onder nokpan: geschikte in- en uitvliegplek voor vleermuizen en gierzwaluw.

Foto 7. Open stootvoegen en ruimte tussen muur en dakgoot: geschikt voor vleermuizen en gierzwaluw.

Foto 8. Kieren onder dakpannen en bij schoorsteen: geschikte in- en uitvliegplek voor vleermuizen en gierzwaluw.

Het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde is door het ontbreken van gebouwen ongeschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen

In het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde bevinden zich geen bomen met geschikte holten die kunnen fungeren als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten, zoals de gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Ook in de bomen direct grenzend aan het plangebied bevinden zich geen (geschikte) holten die eventueel kunnen fungeren als verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Een verblijfplaats van een boombewonende soort is hier uit te sluiten.

Vliegroutes en foerageergebied(en)

Het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde is, door zijn openheid, marginaal geschikt als foerageergebied. Er is geen sprake van potentieel essentieel foerageergebied. De bomenrij langs de Lichtenbergseweg is potentieel geschikt als vliegroute.

Amfibieën

Beschermden amfibieën zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, maar deze zijn echter op het moment van onderzoek (januari) ook niet actief. De NDFF meldt de beschermde bruine kikker, gewone pad, kamsalamander en kleine watersalamander. Open water ontbreekt, waardoor het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde ongeschikt is als voortplantingshabitat voor amfibieën. Incidenteel kan hooguit een zwervend exemplaar van bijvoorbeeld een bruine kikker of gewone pad in het plangebied worden aangetroffen. Overige beschermde soorten, waaronder de internationaal beschermde (Habitatrichtlijn) kamsalamander, worden hier niet verwacht.

Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen aangetroffen, maar deze zijn echter op het moment van onderzoek (januari) ook niet actief. De NDFF maakt geen melding van reptielen voor de omgeving van het plangebied (bron: NDFF). Door het ontbreken van geschikt habitat in het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde is de aanwezigheid van reptielen hier uit te sluiten.

Vissen

Permanent open water ontbreekt in het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde, waardoor het voorkomen van (beschermde) vissen uitgesloten is.

Ongewervelde dieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde ongewervelde dieren aangetroffen, maar deze zijn echter op het moment van onderzoek (januari) grotendeels ook niet actief. De NDFF maakt voor de omgeving van het plangebied melding van het voorkomen van de

internationaal beschermde (Habitatrichtlijn) teunisbloempijlstaart. Voortplanting van deze soort is in het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde uit te sluiten door afwezigheid van geschikt leefgebied en waardplanten (teunisbloem species).

5 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden).
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren.
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10).
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11).
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd (zie bijlage 3).

In hoofdstuk 4 is vastgesteld of beschermde soorten flora en fauna aanwezig zijn of verwacht worden op de locatie en is bepaald of ze mogelijk nadelige effecten kunnen ondervinden van de geplande werkzaamheden. In dit hoofdstuk worden deze effecten getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 2). Wanneer de Wet natuurbescherming (mogelijk) wordt overtreden wordt geadviseerd over het uitvoeren van aanvullend onderzoek en/of het aanvragen van een ontheffing.

Flora

Beschermde plantensoorten, waaronder de in de NDFF vermeld knolspirea, zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen. Aanvullend onderzoek naar het voorkomen van de knolspirea en overige beschermde plantensoorten en/of het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet noodzakelijk.

Broedvogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd krachtens de Wet natuurbescherming (Vogelrichtlijn). Ontheffing voor deze diergroep is niet mogelijk. Dit betekent dat het opzettelijk verstoren, verontrusten, doden en anderszins nadelig beïnvloeden van deze soortgroep niet is toegestaan. Werkzaamheden moeten bij voorkeur buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het broedseizoen gestart worden, waarbij voorkomen wordt dat broedvogels zich vestigen in het plangebied. Omdat niet alle vogelsoorten op hetzelfde moment broeden en omdat dit mede afhankelijk is van de weersomstandigheden is er geen vaste broedperiode vastgesteld. Er zijn voorbeelden van vroege broeders zoals de blauwe reiger en de bosuil. Deze broeden vaak al in februari. Daarnaast broeden soorten als houtduif en meerkoet vaak nog tot in augustus. Werkzaamheden mogen in het broedseizoen plaatsvinden, zo lang er maar geen broedvogels, verstoord worden.

Boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer en steenuil

Het plangebied is ongeschikt als nestlocatie voor deze soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, vanwege het ontbreken van geschikte nestlocaties. Ook overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten worden niet verwacht, met uitzondering van de gierzwaluw en huismus.

Gierzwaluw en huismus

Diverse woonhuizen binnen het plangebied bevatten geschikte nestlocaties voor de gebouwbewonende gierzwaluw en huismus. Het uitvoeren van energetische maatregelen aan deze woningen heeft mogelijk een negatief effect op eventueel aanwezige nestlocaties van deze soorten. De effecten kunnen zowel tijdelijk zijn door verstoring en het tijdelijk niet beschikbaar zijn van nestlocaties tijdens de werkzaamheden, als permanent, wanneer bijvoorbeeld de ruimten onder het dak volledig afgesloten of opgevuld worden. Om te bepalen of deze soorten broeden in het plangebied is gericht onderzoek noodzakelijk.

Volgens de richtlijnen van het Kennisdocument Huismus (versie 1.0, juli 2017) van BIJ12 en Soortinventarisatieprotocollen Wet natuurbescherming (versie juli 2017) van de brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus dienen voor gericht huismusonderzoek minstens 2 ochtendbezoeken uitgevoerd te worden in de periode 1 april – 15 mei.

Volgens de richtlijnen van het Kennisdocument Gierzwaluw (versie 1.0, juli 2017) van BIJ12 en Soortinventarisatieprotocollen Wet natuurbescherming (versie juli 2017) van de brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus dienen voor de gierzwaluw minstens 3 avondbezoeken uitgevoerd te worden in de periode 1 juni – 15 juli.

Het onderzoeksgebied behoort niet tot het essentieel leefgebied van overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten. Aanvullend onderzoek naar overige vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten is niet noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van grondgebonden zoogdieren aangetroffen in het plangebied. Het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde is geschikt als leefgebied voor egel, konijn, mol en een enkele (algemene) muizensoort als de bosmuis en rosse woelmuis en wordt mogelijk incidenteel doorkruist door een enkel exemplaar van de bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en wezel. Uitgezonderd bunzing, eekhoorn, hermelijn, steenmarter en wezel geldt in de provincie Gelderland vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen voor de overige te verwachten grondgebonden zoogdieren.

Bunzing, eekhoorn, hermelijn en wezel

Het voorkomen van deze beschermde soorten is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen en/of essentiële leefgebieden aanwezig zijn. Hiervan is geen sprake in het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde. De geplande

activiteiten leiden niet tot aantasting of verstoring van vaste verblijfplaatsen en/of essentieel leefgebied van bunzing, eekhoorn, hermelijn en wezel. Nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten, of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

Steenmarter

Het voorkomen van de beschermde steenmarter is alleen ontheffingsplichtig wanneer er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn. Mogelijk bevindt zich in een enkele woonhuis een vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter. Nader onderzoek naar het voorkomen van de steenmarter is noodzakelijk om te bepalen of er sprake is van een vaste rust- en verblijfplaats. Hiervoor is uitgebreid sporenonderzoek, eventueel in combinatie met de inzet van cameravallen, tijdens de voortplantingsperiode (april – juli) noodzakelijk.

Door het ontbreken van gebouwen is een vaste verblijfplaats van de steenmarter in het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat uit te sluiten.

Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor overige beschermde grondgebonden zoogdiersoorten.

Vleermuizen

Om te bepalen of aanvullend onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is, worden de resultaten van de quickscan getoetst aan de checklist van Het Protocol voor vleermuisinventarisaties van de Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging VZZ. Hieronder zijn de relevante passages uit de checklist weergegeven:

1. Zijn er gebouwen die gesloopt of gerenoveerd worden?

Nee → Nader onderzoek naar kraam-, zomer-, en paarverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen is noodzakelijk.

2. Zijn er bomen met potentieel geschikte holten die gekapt of gesnoeid worden?

Nee → Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen is niet noodzakelijk.

3. Maken de struiken, gewassen, boom (bomen) deel uit van een mogelijke route/verbinding of een essentieel foerageergebied?

Nee → Nader onderzoek naar vliegroutes en foerageergebieden van overige vleermuissoorten is niet noodzakelijk, mits geen versturende verlichting in het plangebied (perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde) wordt geplaatst.

Het vleermuisprotocol 2021 adviseert om bij het vermoeden op kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van de te verwachten gebouwbewonende soorten (gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en mogelijk gewone grootoorvleermuis) gericht vleermuisonderzoek uit te voeren middels 5 veldbezoeken. Het gaat hierbij om 3 avond- of ochtendbezoeken in de periode 15 mei – 15 augustus, waarvan minimaal 2 bezoeken in de periode 15 mei – 15 juli, en 2 avondbezoeken in de periode 15 augustus – 1 oktober, waarvan minimaal 1 veldbezoek rond middernacht. De woonhuizen zijn niet geschikt als massawinterverblijfplaats en extra onderzoek in de nazomer in verband met winterzwermen is niet noodzakelijk.

Bij de geplande ontwikkeling van het perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde dient men rekening te houden met het gebruik van kunstlicht. Directe verlichting van de bomenrij dient voorkomen te worden en gebruik van vleermuisvriendelijke (amberkleurige) verlichting in de zuidrand van het perceel wordt geadviseerd. Indien hiermee rekening wordt gehouden heeft de geplande ontwikkeling geen significant negatief effect op (essentiële) foerageergebieden en vliegroutes.

Overige soortgroepen

Gezien het ontbreken van geschikt leefgebied zijn beschermde amfibieën, reptielen, vissen en/of ongewervelde dieren, met uitzondering van de algemene bruine kikker en gewone pad, niet te verwachten in het plangebied. Voor de bruine kikker, en gewone pad geldt in de provincie Gelderland automatisch de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ingrepen. De internationaal beschermde (Habitatrichtlijn) kamsalamander en teunisbloempijlstaart worden niet verwacht in het plangebied. Het uitvoeren van een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk voor deze soort(groep)en.

6 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets in het onderzoeksgebied kan de volgende conclusie worden getrokken:

Beschermde natuurgebieden

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt niet in het NNN. De kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen worden niet aangetast door de geplande activiteiten. Er hoeft geen verdere toetsing uitgevoerd te worden.

Natura 2000

Er vinden geen ruimtelijke ingrepen plaats in of nabij een Natura 2000-gebied. Door de aard van de werkzaamheden en de door de afstand tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Klevsche Landwehr, Anholt. Issel, Feldschlaggr. u. Regnieter Bach' worden geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen en ontwikkelingsopgaven door directe verstoringsfactoren verwacht. Ook significante negatieve effecten door indirecte verstoringsfactoren als geluid, licht, stikstofdepositie e.d. zijn op voorhand uit te sluiten. Het laten uitvoeren van een AERIUS-berekening is niet noodzakelijk.

Houtopstanden

Een kapmelding bij de provincie Gelderland voor beschermde houtopstanden is niet aan de orde.

Beschermde flora en fauna

Aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor een aantal gebouwbewonende soorten. Het gaat om de volgende soorten/soortgroep:

- Gierzwaluw
- Huismus
- Steenmarter
- Gebouwbewonende vleermuizen

Er moet verder rekening worden gehouden met broedvogels. Activiteiten moeten bij voorkeur buiten het broedseizoen worden uitgevoerd of ruim voor aanvang van het broedseizoen gestart worden, waarbij voorkomen wordt dat broedvogels zich vestigen op de planlocaties. Werkzaamheden mogen in het broedseizoen plaatsvinden, zo lang er maar geen broedvogels verstoord worden.

Bijlagen

- 1 **Impressie plangebied**
- 2 **Wettelijk kader**
- 3 **Beschermde plant- en diersoorten**

Bijlage 1 Impressie plangebied

Perceel aan de Lichtenbergseweg en Reeënstraat in Silvolde

W021 Patrijsplein in Silvolde

W022 Oranjehof in Terborg

Bijlage 2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming volgt in hoofdlijnen de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn op. De belangrijkste beschermde natuurwaarden in de Wet Natuurbescherming zijn:

- Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden);
- Aangepaste soortenlijst beschermde planten en dieren;
- Expliciete vermelding intrinsieke waarde van natuur (art. 1.10);
- Algemene zorgplicht voor natuurgebieden en in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving (art. 1.11);
- Actieve soortenbescherming (art. 1.12): verplichting voor provincies.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Toetsing van effecten van projecten op Natura 2000-gebieden blijft hetzelfde als nu.

Beschermde natuurmonumenten

Beschermde natuurmonumenten en bijbehorende doelen komen te vervallen. Hetzelfde geldt voor (nooit aangewezen) beschermde landschapsgezichten en beschermde leefomgevingen. De meeste natuurmonumenten vallen binnen het NNN areaal en zijn via dat beschermingsregime alsnog beschermd. Daarnaast kunnen gemeenten de natuurmonumenten via een bestemmingsplan als beschermde natuur aanwijzen.

Provincies dienen gebieden aan te wijzen voor het NNN (voormalige EHS) en (evt. op verzoek) voor overige bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

Het rijk kan een gebied, niet zijnde een Natura 2000-gebied, als bijzonder nationaal natuurgebied aanwijzen.

Soortbescherming

Alle beschermde soorten worden aangewezen in de wet zelf (deels met verwijzing naar internationale regelgeving). Alle natuurlijk in het wild levende vogels, meeste inheemse zoogdieren, alle inheemse amfibieën en reptielen, en een aantal vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten zijn beschermd. Ongeveer 200 thans beschermde soorten (vooral vaatplanten en zeevissen) worden niet meer beschermd onder de Wet natuurbescherming (anders dan door algemene zorgplicht). De lijst met beschermde soorten is niet meer opgedeeld in tabellen, zoals in de huidige Flora- en faunawet. Zie bijlage 3 voor de nieuwe lijst met beschermde plant- en diersoorten.

Totaal aantal beschermde soorten is slechts een fractie van ongeveer 35.000 soorten die in Nederland voorkomen. Groot aantal bedreigde (Rode lijst) soorten wordt niet passief beschermd (wel actieve bescherming vereist).

Drie regimes voor beschermde soorten

1. Regels ter bescherming van vogels die vallen binnen het bereik van de Vogelrichtlijn, i.e. alle natuurlijk in het wild levende vogels in EU (art. 3.1-3.4)
2. Regels ter bescherming van dier- en plantensoorten die strikt beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen (art. 3.5-3.9)
3. Regels ter bescherming van niet onder 2 vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten vermeld in de bijlage bij de wet (art. 3.10-3.11)

Inhoud beschermingsregimes

- Geen uniform verbodsstelsel, maar aparte verboden voor elk van de drie categorieën beschermde soorten.
- Verboden en uitzonderingen sluiten nauw aan bij Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn (regime 1 en 2), maar 'soepeler' regime voor aanvullend beschermde soorten (regime 3).
- Meeste verboden nu alleen van toepassing op 'opzettelijk' handelen, maar dat dekt ook voorwaardelijk opzet (=willens en wetens aanmerkelijke kans aanvaarden dat gedraging schadelijke gevolgen heeft voor beschermde soorten). Verschil met de huidige verboden zal in de praktijk dus waarschijnlijk gering zijn.

Alle in de Wet genoemde soorten zijn strikt beschermd. Voor de verbodsbepalingen is een ontheffing noodzakelijk. Dit geldt ook voor zeer algemene soorten waarvoor in het verleden automatisch de vrijstellingsregeling van kracht was bij ruimtelijke ontwikkelingen. Echter kunnen de provincies voor een aantal algemene soorten een vrijstellingslijst opstellen (op basis van Artikel 3.11). Dit betekent dat de beschermde soorten per provincie verschillen (zie bijlage 3).

Met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen zijn de volgende verbodsbepalingen voor soorten het meest relevant.

Intrinsieke waarde natuur

Artikel 1.10

Deze wet is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Algemene Zorgplicht

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 en ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

In een ontheffing, onderscheidenlijk vrijstelling worden in elk geval voorschriften opgenomen, onderscheidenlijk regels gesteld, over:

- a. de middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden, waarbij enkel het gebruik wordt toegestaan van bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen, installaties of methoden;
- b. de tijd en plaats waarvoor de ontheffing of vrijstelling geldt, en
- c. de wijze waarop het risico voor het behoud van de vogelstand wordt beperkt.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

- 1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Artikel 3.8

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van een of meer van de verboden, bedoeld in artikel 3.5 ten aanzien van dieren of planten van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten.

Ontheffing of vrijstelling

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;

b. zij is nodig:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

c. er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:

a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;

c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;

d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;

e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of

h. in het algemeen belang.

3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Artikel 3.11

1. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat de bij die regeling aan te wijzen verboden, bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel b of c niet van toepassing zijn ten aanzien van bij die regeling aan te wijzen soorten, op bij die regeling aan te wijzen categorieën van handelingen die na een voorafgaande melding aan gedeputeerde staten worden uitgevoerd om een reden, genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onderdeel b, of in artikel 3.10, tweede lid.

2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen waaraan een melding als bedoeld in het eerste lid moet voldoen.

Gedragcodes

De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.2, zesde lid, 3.5, 3.6 tweede lid, of 3.10, en de krachtens artikel 3.11, eerste lid, geldende verplichting tot melding, zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van:

a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;

c. een bestendig gebruik, of

d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

2. Een gedragscode als bedoeld in het eerste lid wordt goedgekeurd, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

a. in de gedragscode worden handelingen beschreven die nodig zijn voor:

- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op vogels, één van de in artikel 3.3, vierde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, genoemde redenen;
- ingeval het handelingen betreft die invloed kunnen hebben op dieren als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a, of van planten als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c, één van de in artikel 3.8, vijfde lid, of in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f of g, genoemde redenen;

b. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;

c. in de gedragscode een wijze van uitvoering van handelingen is beschreven, waarmee naar het oordeel van Onze Minister afdoende is gewaarborgd dat ten aanzien van de soorten, bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste of vijfde lid, 3.10, eerste lid, zorgvuldig wordt gehandeld.

Zorgvuldig handelen

Van zorgvuldig handelen als bedoeld in het tweede lid, onderdeel c, is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en

b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:

- dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
- nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
- eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of

c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

4. Alvorens een gedragscode als bedoeld in het eerste lid, of een wijziging daarvan, goed te keuren of in te trekken, overlegt Onze Minister met gedeputeerde staten over zijn voornemen daartoe.

Bijlage 3 Beschermd plant- en diersoorten

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Niet-vogels)

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Verdrag/Richtlijn
baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus ssp. mystacinus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>	Weekdieren	HR IV
bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteini</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
bever	<i>Castor fiber ssp. albicus</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
boomkikker	<i>Hyla arborea ssp. arborea</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri ssp. leisleri</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
brandts vleermuis	<i>Myotis brandti ssp. brandti</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
donker pimperlblauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>	Insecten-dagvlinders	Bern II, HR IV
drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
franjestaat	<i>Myotis nattereri</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
geel schorpioenmos	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Sporenplanten-bladmossen	Bern I
geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata ssp. variegata</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	HR IV

gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus ssp. auritus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
gladde slang	<i>Coronella austriaca ssp. austriaca</i>	Reptielen	Bern II, HR IV
grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus ssp. austriacus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferrumequinum</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
grote vuurvliinder	<i>Lycaena dispar ssp. batava</i>	Insecten- dagvlinders	Bern II, HR IV
hamster	<i>Cricetus cricetus ssp. canescens</i>	Zoogdieren- landzoogdieren	Bern II, HR IV
hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Zoogdieren- landzoogdieren	HR IV
heikikker	<i>Rana arvalis ssp. arvalis</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
houting	<i>Coregonus oxyrinchus</i>	Vissen	HR IV
ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus ssp. emarginatus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
kleine vlotvaren	<i>Salvinia natans</i>	Sporenplanten- varens	Bern I
knoflookpad	<i>Pelobates fuscus ssp. fuscus</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>	Zaadplanten	Bern I, HR IV
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus ssp. serotinus</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
liggende raket	<i>Sisymbrium supinum</i>	Zaadplanten	Bern I
meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Zoogdieren- vleermuizen	Bern II, HR IV
mercuurwaterjuffer	<i>Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale</i>	Insecten-libellen	Bern II
muurhagedis	<i>Podarcis muralis ssp. brongniardii</i>	Reptielen	Bern II, HR IV
noordse winterjuffer	<i>Sympecma annulata ssp. braueri</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV

noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus ssp. arenicola</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
otter	<i>Lutra lutra ssp. lutra</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	Bern II, HR IV
pimpernelblauwtje	<i>Maculinea teleius</i>	Insecten-dagvlinders	Bern II, HR IV
platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>	Weekdieren	HR IV
poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	Amfibieën	HR IV
rivierrombout	<i>Gomphus flavipes ssp. flavipes</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula ssp. noctula</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
rugstreepad	<i>Bufo calamita</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	Insecten-libellen	Bern II, HR IV
steur	<i>Acipenser sturio</i>	Vissen	Bern II, HR IV
teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	Insecten-nachtvlinders	Bern II, HR IV
tonghaarmuts	<i>Orthotrichum rogeri</i>	Sporenplanten-bladmossen	Bern I
tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus ssp. murinus</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
vale vleermuis	<i>Myotis myotis ssp. myotis</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Insecten-kevers	Bern II, HR IV
vroedmeesterpad	<i>Alytes obstetricans ssp. obstetricans</i>	Amfibieën	Bern II, HR IV
watervleermuis	<i>Myotis daubentoni ssp. daubentoni</i>	Zoogdieren-vleermuizen	Bern II, HR IV
wilde kat	<i>Felis silvestris ssp. silvestris</i>	Zoogdieren-landzoogdieren	HR IV
zandhagedis	<i>Lacerta agilis ssp. agilis</i>	Reptielen	Bern II, HR IV

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (Vogels)

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep	Verdrag/ Richtlijn
appelvink	<i>Coccothraustes coccothraustes ssp. coccothraustes</i>	Vogels	Bern II
baardman	<i>Panurus biarmicus ssp. biarmicus</i>	Vogels	Bern II
bergeend	<i>Tadorna tadorna</i>	Vogels	Bern II
bijeneter	<i>Merops apiaster</i>	Vogels	Bern II
blauwborst	<i>Luscinia svecica ssp. cyanecula</i>	Vogels	Bern II
blauwe kiekendief	<i>Circus cyaneus ssp. cyaneus</i>	Vogels	Bern II
boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica ssp. rustica</i>	Vogels	Bern II
bontbekplevier	<i>Charadrius hiaticula ssp. hiaticula</i>	Vogels	Bern II
bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca ssp. hypoleuca</i>	Vogels	Bern II
boomklever	<i>Sitta europaea ssp. caesia</i>	Vogels	Bern II
boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla ssp. megarhyncha</i>	Vogels	Bern II
boompieper	<i>Anthus trivialis ssp. trivialis</i>	Vogels	Bern II
boomvalk	<i>Falco subbuteo ssp. subbuteo</i>	Vogels	Bern II
bosrietzanger	<i>Acrocephalus palustris</i>	Vogels	Bern II
bosruiter	<i>Tringa glareola</i>	Vogels	Bern II
bosuil	<i>Strix aluco ssp. aluco</i>	Vogels	Bern II
braamsluiper	<i>Sylvia curruca ssp. curruca</i>	Vogels	Bern II
brandgans	<i>Branta leucopsis</i>	Vogels	Bern II
bruine kiekendief	<i>Circus aeruginosus ssp. aeruginosus</i>	Vogels	Bern II
buizerd	<i>Buteo buteo ssp. buteo</i>	Vogels	Bern II
casarca	<i>Tadorna ferruginea</i>	Vogels	Bern II
cetti's zanger	<i>Cettia cetti ssp. cetti</i>	Vogels	Bern II
draaihals	<i>Jynx torquilla ssp. torquilla</i>	Vogels	Bern II
duinpieper	<i>Anthus campestris ssp. campestris</i>	Vogels	Bern II
dwergmeeuw	<i>Larus minutus</i>	Vogels	Bern II
dwergstern	<i>Sterna albifrons ssp. albifrons</i>	Vogels	Bern II
engelse kwikstaart	<i>Motacilla flava ssp. flavissima</i>	Vogels	Bern II

europese kanarie	<i>Serinus serinus</i>	Vogels	Bern II
fitis	<i>Phylloscopus trochilus ssp. trochilus</i>	Vogels	Bern II
flamingo	<i>Phoenicopterus ruber ssp. roseus</i>	Vogels	Bern II
fluitier	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Vogels	Bern II
geelgors	<i>Emberiza citrinella ssp. citrinella</i>	Vogels	Bern II
gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus ssp. phoenicurus</i>	Vogels	Bern II
gele kwikstaart	<i>Motacilla flava ssp. flava</i>	Vogels	Bern II
geoorde fuut	<i>Podiceps nigricollis</i>	Vogels	Bern II
glanskop	<i>Parus palustris ssp. palustris</i>	Vogels	Bern II
goudhaan	<i>Regulus regulus ssp. regulus</i>	Vogels	Bern II
grasmus	<i>Sylvia communis ssp. communis</i>	Vogels	Bern II
graspieper	<i>Anthus pratensis ssp. pratensis</i>	Vogels	Bern II
graszanger	<i>Cisticola juncidis ssp. cisticola</i>	Vogels	Bern II
grauwe kiekendief	<i>Circus pygargus</i>	Vogels	Bern II
grauwe klauwier	<i>Lanius collurio ssp. collurio</i>	Vogels	Bern II
grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata ssp. striata</i>	Vogels	Bern II
groene specht	<i>Picus viridis ssp. viridis</i>	Vogels	Bern II
groenling	<i>Carduelis chloris ssp. chloris</i>	Vogels	Bern II
grote barmsijs	<i>Carduelis flammea ssp. flammea</i>	Vogels	Bern II
grote bonte specht	<i>Dendrocopos major ssp. pinetorum</i>	Vogels	Bern II
grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea ssp. cinerea</i>	Vogels	Bern II
grote karekiet	<i>Acrocephalus arundinaceus ssp. arundinaceus</i>	Vogels	Bern II
grote stern	<i>Sterna sandvicensis ssp. sandvicensis</i>	Vogels	Bern II
grote zilverreiger	<i>Casmerodius albus ssp. albus</i>	Vogels	Bern II
havik	<i>Accipiter gentilis ssp. gentilis</i>	Vogels	Bern II
heggenmus	<i>Prunella modularis ssp. modularis</i>	Vogels	Bern II
huiszwaluw	<i>Delichon urbica ssp. urbica</i>	Vogels	Bern II
ijsvogel	<i>Alcedo atthis ssp. ispida</i>	Vogels	Bern II
kerkuil	<i>Tyto alba ssp. guttata</i>	Vogels	Bern II

klapekster	<i>Lanius excubitor ssp. excubitor</i>	Vogels	Bern II
klein waterhoen	<i>Porzana parva</i>	Vogels	Bern II
kleine barmsijs	<i>Carduelis flammea ssp. cabaret</i>	Vogels	Bern II
kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor ssp. hortorum</i>	Vogels	Bern II
kleine karekiet	<i>Acrocephalus scirpaceus ssp. scirpaceus</i>	Vogels	Bern II
kleine plevier	<i>Charadrius dubius ssp. curonicus</i>	Vogels	Bern II
kleine zilverreiger	<i>Egretta garzetta ssp. garzetta</i>	Vogels	Bern II
kleinst waterhoen	<i>Porzana pusilla ssp. intermedia</i>	Vogels	Bern II
kluut	<i>Recurvirostra avoetia</i>	Vogels	Bern II
kneu	<i>Carduelis cannabina ssp. cannabina</i>	Vogels	Bern II
koolmees	<i>Parus major ssp. major</i>	Vogels	Bern II
kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris ssp. macrodactyla</i>	Vogels	Bern II
kraanvogel	<i>Grus grus ssp. grus</i>	Vogels	Bern II
kruisbek	<i>Loxia curvirostra ssp. curvirostra</i>	Vogels	Bern II
kuifmees	<i>Parus cristatus ssp. mitratus</i>	Vogels	Bern II
kwak	<i>Nycticorax nycticorax ssp. nycticorax</i>	Vogels	Bern II
kwartelkoning	<i>Crex crex</i>	Vogels	Bern II
lepelaar	<i>Platalea leucorodia ssp. leucorodia</i>	Vogels	Bern II
matkop	<i>Parus montanus ssp. rhenanus</i>	Vogels	Bern II
middelste bonte specht	<i>Dendrocopos medius ssp. medius</i>	Vogels	Bern II
nachtegaal	<i>Luscinia megarhynchos ssp. megarhynchos</i>	Vogels	Bern II
nachtzwaluw	<i>Caprimulgus europaeus ssp. europaeus</i>	Vogels	Bern II
nonnetje	<i>Mergus albellus</i>	Vogels	Bern II
noordse stern	<i>Sterna paradisaea</i>	Vogels	Bern II
oehoe	<i>Bubo bubo ssp. bubo</i>	Vogels	Bern II
oeverloper	<i>Tringa hypoleucos</i>	Vogels	Bern II
oeverzwaluw	<i>Riparia riparia ssp. riparia</i>	Vogels	Bern II
oievaar	<i>Ciconia ciconia ssp. ciconia</i>	Vogels	Bern II

paapje	<i>Saxicola rubetra</i>	Vogels	Bern II
pimpelmees	<i>Parus caeruleus ssp. caeruleus</i>	Vogels	Bern II
porseleinhoen	<i>Porzana porzana</i>	Vogels	Bern II
purperreiger	<i>Ardea purpurea ssp. purpurea</i>	Vogels	Bern II
putter	<i>Carduelis carduelis ssp. carduelis</i>	Vogels	Bern II
ransuil	<i>Asio otus ssp. otus</i>	Vogels	Bern II
rietgors	<i>Emberiza schoeniclus ssp. schoeniclus</i>	Vogels	Bern II
rietzanger	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Vogels	Bern II
rode wouw	<i>Milvus milvus ssp. milvus</i>	Vogels	Bern II
roerdomp	<i>Botaurus stellaris ssp. stellaris</i>	Vogels	Bern II
roodborst	<i>Erithacus rubecula ssp. rubecula</i>	Vogels	Bern II
roodborsttapuit	<i>Saxicola torquata ssp. hibernans</i>	Vogels	Bern II
roodhalsfuut	<i>Podiceps grisegena ssp. grisegena</i>	Vogels	Bern II
roodmus	<i>Carpodacus erythrinus ssp. erythrinus</i>	Vogels	Bern II
ruigpootuil	<i>Aegolius funereus ssp. funereus</i>	Vogels	Bern II
sijs	<i>Carduelis spinus</i>	Vogels	Bern II
slechtvalk	<i>Falco peregrinus ssp. peregrinus</i>	Vogels	Bern II
snor	<i>Locustella luscinioides ssp. luscinioides</i>	Vogels	Bern II
sperwer	<i>Accipiter nisus ssp. nisus</i>	Vogels	Bern II
spotvogel	<i>Hippolais icterina</i>	Vogels	Bern II
sprinkhaanzanger	<i>Locustella naevia ssp. naevia</i>	Vogels	Bern II
steenuil	<i>Athene noctua ssp. vidalii</i>	Vogels	Bern II
steltkluut	<i>Himantopus himantopus</i>	Vogels	Bern II
strandleeuwerik	<i>Eremophila alpestris ssp. flava</i>	Vogels	Bern II
strandplevier	<i>Charadrius alexandrinus ssp. alexandrinus</i>	Vogels	Bern II
taigaboomkruiper	<i>Certhia familiaris ssp. familiaris</i>	Vogels	Bern II

tapuit	<i>Oenanthe oenanthe ssp. oenanthe</i>	Vogels	Bern II
tijftjaf	<i>Phylloscopus collybita ssp. collybita</i>	Vogels	Bern II
torenavalk	<i>Falco tinnunculus ssp. tinnunculus</i>	Vogels	Bern II
tuinfluiter	<i>Sylvia borin ssp. borin</i>	Vogels	Bern II
velduil	<i>Asio flammeus ssp. flammeus</i>	Vogels	Bern II
visarend	<i>Pandion haliaetus ssp. haliaetus</i>	Vogels	Bern II
visdief	<i>Sterna hirundo ssp. hirundo</i>	Vogels	Bern II
vuurgoudhaan	<i>Regulus ignicapillus ssp. ignicapillus</i>	Vogels	Bern II
wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	Vogels	Bern II
wielewaal	<i>Oriolus oriolus ssp. oriolus</i>	Vogels	Bern II
winterkoning	<i>Troglodytes troglodytes ssp. troglodytes</i>	Vogels	Bern II
witgat	<i>Tringa ochropus</i>	Vogels	Bern II
witoogeend	<i>Aythya nyroca</i>	Vogels	Bon I
witte kwikstaart	<i>Motacilla alba ssp. alba</i>	Vogels	Bern II
woudaap	<i>Ixobrychus minutus ssp. minutus</i>	Vogels	Bern II
zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Vogels	Bern II, Bon I
zwarte mees	<i>Parus ater ssp. ater</i>	Vogels	Bern II
zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros ssp. gibraltariensis</i>	Vogels	Bern II
zwarte specht	<i>Dryocopus martius ssp. martius</i>	Vogels	Bern II
zwarte stern	<i>Chlidonias niger ssp. niger</i>	Vogels	Bern II
zwartkop	<i>Sylvia atricapilla ssp. atricapilla</i>	Vogels	Bern II
zwartkopmeeuw	<i>Larus melanocephalus</i>	Vogels	Bern II

Beschermingsregime andere soorten

Naam	Wetenschappelijke naam	Soortgroep
blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Sporenplanten-varens
groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Sporenplanten-varens
schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>	Sporenplanten-varens
akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>	Zaadplanten
akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>	Zaadplanten
akkerogentroost	<i>Odontites vernus subsp. vernus</i>	Zaadplanten
beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>	Zaadplanten
berggamander	<i>Teucrium montanum</i>	Zaadplanten
bergnachtorchis	<i>Platanthera montana</i>	Zaadplanten
blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis subsp. foemina</i>	Zaadplanten
bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>	Zaadplanten
bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemus subsp. nemorosus</i>	Zaadplanten
bosdravik	<i>Bromopsis ramosa subsp. benekenii</i>	Zaadplanten
brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>	Zaadplanten
brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>	Zaadplanten
breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>	Zaadplanten
bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>	Zaadplanten
dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>	Zaadplanten
dreps	<i>Bromus secalinus</i>	Zaadplanten
echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys subsp. germanicum</i>	Zaadplanten
franjugentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>	Zaadplanten
geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Zaadplanten
geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>	Zaadplanten
getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>	Zaadplanten
gevekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>	Zaadplanten
glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>	Zaadplanten
gladde zegge	<i>Carex laevigata</i>	Zaadplanten

groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>	Zaadplanten
groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>	Zaadplanten
grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>	Zaadplanten
grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>	Zaadplanten
honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>	Zaadplanten
kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemoides</i>	Zaadplanten
kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>	Zaadplanten
karthuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	Zaadplanten
karwijselie	<i>Selinum carvifolia</i>	Zaadplanten
kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>	Zaadplanten
kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>	Zaadplanten
kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>	Zaadplanten
kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>	Zaadplanten
knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>	Zaadplanten
knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>	Zaadplanten
korensla	<i>Arnoseris minima</i>	Zaadplanten
kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>	Zaadplanten
kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>	Zaadplanten
lange zonnedaauw	<i>Drosera longifolia</i>	Zaadplanten
liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>	Zaadplanten
moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>	Zaadplanten
muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>	Zaadplanten
naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>	Zaadplanten
naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>	Zaadplanten
pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta subsp. sagittata</i>	Zaadplanten
roggelelie	<i>Lilium bulbiferum subsp. croceum</i>	Zaadplanten
rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>	Zaadplanten
rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>	Zaadplanten
ruw parelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>	Zaadplanten
scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>	Zaadplanten
schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>	Zaadplanten
smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>	Zaadplanten
spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>	Zaadplanten
steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>	Zaadplanten
stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>	Zaadplanten
stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>	Zaadplanten
tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>	Zaadplanten
tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>	Zaadplanten
trogamander	<i>Teucrium botrys</i>	Zaadplanten
veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>	Zaadplanten

vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Zaadplanten
vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>	Zaadplanten
wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i> <i>subsp. campestris</i>	Zaadplanten
wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>	Zaadplanten
wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>	Zaadplanten
wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>	Zaadplanten
zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>	Zaadplanten
zinkviooltje	<i>Viola lutea subsp.</i> <i>calaminaria</i>	Zaadplanten
zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>	Zaadplanten
vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>	Insecten-kevers
beekkrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>	Insecten-libellen
bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>	Insecten-libellen
donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>	Insecten-libellen
gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora</i> <i>flavomaculata</i>	Insecten-libellen
gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>	Insecten-libellen
hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>	Insecten-libellen
kempense heidelibel	<i>Sympetrum</i> <i>depressiusculum</i>	Insecten-libellen
speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>	Insecten-libellen
aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>	Insecten- dagvlinders
bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>	Insecten- dagvlinders
bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>	Insecten- dagvlinders
bruine eikenpage	<i>Satyrus ilicis</i>	Insecten- dagvlinders
duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>	Insecten- dagvlinders
gentiaanblauwtje	<i>Maculinea alcon</i>	Insecten- dagvlinders
grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>	Insecten- dagvlinders
grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	Insecten- dagvlinders
grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>)	Insecten- dagvlinders
iepenpage	<i>Satyrus w-album</i>	Insecten- dagvlinders
kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>	Insecten- dagvlinders

kleine ijsvogelvinder	<i>Limenitis camilla</i>	Insecten- dagvlinders
kommavinder	<i>Hesperia comma</i>	Insecten- dagvlinders
sleedoorpage	<i>Thecla betulae</i>	Insecten- dagvlinders
spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>	Insecten- dagvlinders
veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>	Insecten- dagvlinders
veenbesparelmoervinder	<i>Boloria aquilonaris</i>	Insecten- dagvlinders
veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>	Insecten- dagvlinders
veldparelmoervinder	<i>Melitaea cinxia</i>	Insecten- dagvlinders
zilveren maan	<i>Boloria selene</i>	Insecten- dagvlinders
europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>	Kreeftachtigen
beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>	Vissen
beekprik	<i>Lampetra planeri</i>	Vissen
elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>	Vissen
gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	Vissen
grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>	Vissen
kwabaal	<i>Lota lota</i>	Vissen
alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>	Amfibieën
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Amfibieën
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Amfibieën
kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Amfibieën
meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Amfibieën
middelste groene kikker/bastaard kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>	Amfibieën
vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>	Amfibieën
vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>	Amfibieën
adder	<i>Vipera berus ssp. berus</i>	Reptielen
hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Reptielen
levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	Reptielen
ringslang	<i>Natrix natrix</i>	Reptielen
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
boomarter	<i>Martes martes</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren

bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
damhert	<i>Dama dama</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
das	<i>Meles meles</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
dwerfspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
haas	<i>Lepus europeus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
molmuis	<i>Arvicola scherman</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
steenmarter	<i>Martes foina</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren

veldspitsmuis	<i>Crocidura leucodon</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	Zoogdieren- landzoogdieren
gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Zoogdieren- zeezoogdieren
grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>	Zoogdieren- zeezoogdieren

Vrijgestelde soorten provincie Gelderland

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam
Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën en reptielen	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i> (<i>Rana ridibunda</i>)
Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i> (<i>Rana esculenta</i>)

Staring Advies
Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641 910
info@staringadvies.nl
